SUDERINTA:

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas):

UAB "Legra"
įm.k. 173108330, Buveinės adresas: Rupinskų km. 7, Kazitiškio seniūnija, LT-30180 Ignalinos raj. savivaldybė, Lietuva. tel.: 8 682 46024

Vadovas Valdas Pipikas

LIETUVOS RESPUBLIKA
Uždaroji akcinė bendrovė
"LEGRA"
IGNALINOS RAJONAS

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS JUODYMO DURPIŲ TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

P R O G R A M A

Vilnius, 2015-11-06.

Planuojamos ūkinės veiklos dokumentų rengėjas

UAB "J. Jonyno ecofirma"
direktorius J. Jonynas

Uždaroji akcinė bendrovė „J. Jonyno ecofirma". Įmonės kodas: 221328810. PVM mokėtojo kodas: LT213288113.
Antakalnio g. 42-42, LT-10304 Vilnius, Lietuva. Tel.: 8-686-31513. Telefax: /370-5/-243 77 34. El. paštas: ecofirma@ecofirma.lt
A/s Nr.LT16 7044 0600 0102 5973, AB SEB bankas, b.k.: 70440.
LGT prie LR AM 2006-04-12 d. išduoto leidimo užsiimti žemės gelmių (geologiniu) tyrimu Nr.80.

Rengėjų sąrašas

Planuojamos ūkinės veiklos programos rengėjas: UAB „J. Jonyno ecofirma“, įmonės kodas: 221328810. Leidimo tirti žemės gelmes Nr. 80. Adresas: Antakalnio g. 42-42, LT-10304 Vilnius, Lietuva. Telefaksas: +370-5-2437734. Mob. telefonas: +370-686-31513. El. paštas: ecofirma@ecofirma.lt

Dipl. hidrogeologas – inžinierius geologas		Jonas Jonynas tel. +370-686-31513
Dipl. hidrogeologas – inžinierius geologas		Valdas Stankevičius tel. +370-618-62270
Dipl. geografas		dr. Daumantas Bauža tel. +370-684-63407
Dipl. biologas		dr. Aušrys Balevičius tel. +370-620-48958

TURINYS

Į V A D A S 5

S A N T R A U K A 8

SUMMARY 13

1. BENDRI DUOMENYS 18
2. TECHNOLOGINIAI PROCESAI 22
3. KASYBOS PROCESO METU SUSIDARANČIOS ATLIEKOS 25
4. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS GALIMAS POVEIKIS ĮVAIRIEMS APLINKOS KOMPONENTAMS IR POVEIKĮ APLINKAI MAŽINANČIOS PRIEMONĖS 26
4.1. Vanduo 26
4.2. Aplinkos oras 26
4.3. Dirvožemis 27
4.4. Žemės gelmės 27
4.5. Biologinė įvairovė 28
4.6. Kraštovaizdis 28
4.7. Socialinė - ekonominė aplinka 29
4.8. Etninės-kultūrinės sąlygos, kultūros paveldas 29
4.9. Visuomenės sveikata 29
5. TARPVALSTYBINIS POVEIKIS 32
6. ALTERNATYVŲ ANALIZĖ 33
7. MONITORINGAS 34
8. RIZIKOS ANALIZĖ IR ĮVERTINIMAS 35
9. PROBLEMŲ APRAŠYMAS 36

L I T E R A T Ū R A 37

Paveikslų, esančių tekste, sąrašas

1. Juodymo durpių telkinio ir jo apylinkių apžvalginis žemėlapis M 1 : 100000 7

Priedai 38

1. Išrašo iš Žemės gelmių registro (su planu M 1 : 10000) kopija 39
2. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo kopija 43
3. Išbraiža iš Rokiškio rajono savivaldybės bendrojo plano 46
4. Lietuvos geologijos tarnybos prie LR AM 2006-04-12 UAB „J. Jonyno ecofirma“ išduoto leidimo tirti žemės gelmes kopija ir poveikio aplinkai vertinimo programos rengėjų aukštąjį išsilavinimą bei mokslo laipsnius patvirtinančių dokumentų kopijos 48
5. Laikraščio „Gimtasis Rokiškis“ 2015-09-10 d. Nr. 102 lapo su informaciniu skelbimu kopija 56
6. Laikraščio „Lietuvos žinios“ 2015-09-10 d. Nr.175 (14 138) lapo su informaciniu skelbimu kopija 58
7. UAB „J. Jonyno ecofirma“ rašto Nr. 15-09-03, adresuoto Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Rokiškio kaimiškajai seniūnijai (su seniūnijos atžyma apie gavimą), kopija 60
8. Informacinio skelbimo, 2015-09-10 d. patalpinto Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Rokiškio kaimiškosios seniūnijos skelbimų lentoje (su seniūnijos atžyma apie gavimą), kopija 62
9. UAB „J. Jonyno ecofirma“ rašto Nr. 15-09-04, adresuoto Rokiškio rajono

	savivaldybės administracijos Pandėlio seniūnijai (su seniūnijos atžyma apie gavimą) kopija	64
10.	Informacinio skelbimo, 2015-09-10 d. patalpinto Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Pandėlio seniūnijos skelbimų lentoje (su seniūnijos atžyma apie gavimą), kopija	66
11.	Informacinio elektroninio laiško apie parengtą PŪV PAV Programą, 2015-09-09 d. išsiūsto Aplinkos apsaugos agentūrai prie LR AM, kopija	68
12.	Rokiškio rajono savivaldybės Pandėlio miesto bendruomenės 2015 09 23 d. paklausimo elektroniniu paštu, adresuoto UAB „J. Jonyno ecofirma“, bei atsakymo Pandėlio bendruomenei el. paštu, kopijos	72
13.	AB „Rėkyva“ 2015 09 25 d. rašto Nr. 172, adresuoto UAB „J. Jonyno ecofirma“, bei atsakymo AB „Rėkyva“ el. paštu, kopijos	79
14.	Rokiškio rajono savivaldybės Juodupės seniūnijos 2015 09 25 d. rašto Nr. R2-172, adresuoto UAB „J. Jonyno ecofirma“, bei atsakymo Juodupės seniūnijai kopijos	88
15.	Laiškų adresuotų PŪV PAV derinimo subjektams: Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, Kultūros paveldo departamento prie LR Kultūros ministerijos Panevėžio teritoriniam padaliniui, Rokiškio rajono savivaldybės administracijai bei Panevėžio visuomenės sveikatos centrui, kopijos ..	96
16.	Rokiškio rajono savivaldybės administracijos 2015-10-01 d. rašto Nr. SD-5.39-2219, Panevėžio visuomenės sveikatos centro 2015-10-08 d. rašto Nr. S-(7.53R)-3327, Kultūros paveldo departamento prie LR Kultūros ministerijos Panevėžio teritorinio padalinio2015-10-09 d. rašto Nr. (9.38.P)2P-308, Panevėžio apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos 2015-10-23 d. rašto Nr. V4-1537, kopijos	101
17.	Aplinkos apsaugos agentūros 2015-10-08 d. rašto Nr. (15.9)-A4-11191 su priedais (Pandėlio seniūnijos ir Pandėlio miestelio bendruomenės laišku) ir 2015-10-12 rašto Nr. (15.9)-A4-11311 su priedais (AB „Rėkyva“ laišku), kopijos	107
18.	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programos registracija	117
19.	Atsakymų į suinteresuotos visuomenės pasiūlymus išsiuntimą (2015-11-06) patvirtinantys dokumentai	121
20.	Atsakymų į suinteresuotos visuomenės pasiūlymus kopijos: 2015-11-04 d. laiškas Nr.15-11-02 adresuotas Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Juodupės seniūnijai ir Juodupės miestelio bendruomenei bei 2015-11-04 d. laiškas Nr.2015-11-03 adresuotas AB „Rėkyva“	123

Grafiniai priedai (atskiroje įmautėje)

1.	Planuojamos ūkinės veiklos dislokacijos vietos planas M 1 : 30000	96

ĮVADAS

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) – UAB “Legra”, įm. k.: 173108330. Buveinės adresas: Rupinskų km. 7, Kazitiškio seniūnija, LT- 30180 Ignalinos rajono savivaldybė, Lietuva. Tel.: +370-682-46024.

Pagal Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą durpių telkiniams, kurių plotas didesnis nei 150 ha, atliekamas išsamus poveikio aplinkai vertinimas /1/. Todėl pagal šiuo metu galiojančią planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarką buvo paruošta ši poveikio aplinkai vertinimo programa.

Planuojama ūkinė veikla – durpių gavyba Juodymo durpių telkinyje. Planuojamas naudoti Juodymo durpių telkinys yra šiaurės vakarinėje Rokiškio rajono savivaldybės dalyje, 23 km (tiesia linija) į šiaurės vakarus nuo Rokiškio bažnyčios, 5,3 km (tiesia linija) į šiaurę šiaurės vakarus nuo Čedasų bažnyčios bei 6,5 km (tiesia linija) į rytus pietryčius nuo Suvainiškio bažnyčios, Juodymo miške, Rokiškio kaimiškosios ir Pandėlio seniūnijų teritorijose, pačiame Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos pasienyje (1 paveikslas, 1 grafinis priedas). Natūralią naudingo klodo žaliavą planuojama naudoti gabalinių ir trupininių durpių gamybai.

Durpių gavybą planuojama vykdyti detaliai išžvalgytame Juodymo durpių telkinyje, dalyje (210 ha, 1 paveikslas, 1 grafinis priedas) miškų ūkio paskirties sklype (sklypo unikalus Nr. 4400-1790-8557; 2 priedas). Planuojamas naudoti plotas patenka į žemės sklypą, kurį patikėjimo teise (2 priedas) valdo Rokiškio miškų urėdija. 2008-06-27 d. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-6.109 patvirtintame „Rokiškio rajono savivaldybės bendrajame plane“ (www.rokiskis.lt) planuojamo naudoti ploto prioritetinė naudojimo paskirtis kita (**K(N)**) – sklypas identifikuojamas kitos tikslinės žemės paskirties tvarkymo (naudingų iškasenų gavybos) zonoje (3 priedas).

Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programą paruošė diplomuoti inžinieriai geologai – hidrogeologai Valdas Stankevičius ir Jonas Jonynas, diplomuotas geografas dr. Daumantas Bauža bei diplomuotas biologas dr. Aušrys Balevičius (4 priedas).

Juodymo durpių telkinio programa paruošta UAB „Legra“ užsakymu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos „Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo pakeitimo įstatymu“ ir Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005-12-23 d. įsakymu Nr. D1-636 patvirtintais „Poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatais”/1, 2/, Žemės gelmių registro (1 priedas) bei Lietuvos durpynų kadastro /20/ duomenimis. 1975 m Juodymo durpių telkinys detaliai žvalgytas Inžinerinių tyrimų instituto, tačiau šios detaliosios žvalgybos ataskaita bei išsamūs duomenys apie Juodymo durpių telkinį nėra išlikę. Pagrindinė informacija apie šį telkinį yra pateikta Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos ministerijos Kraštotvarkos departamento parengtame bei 1995 m. išleistame „Lietuvos durpynų kadastre“ /20/. Tačiau šiame leidinyje publikuoti duomenys labai skurdūs bei nesuteikiantys pakankamos informacijos būtinos telkinio įsisavinimo poveikio aplinkai vertinimo atlikimui.

UAB „J. Jonyno ecofirma“ 2015 m. atliko Juodymo durpių telkinio papildomą geologinę žvalgybą. Šie Žemės gelmių tyrimai 2015-05-04 užregistruoti Lietuvos geologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos tvarkomo Žemės gelmių registro tyrimų dalyje (tyrimų identifikavimo Nr. 4698 – 2015), o 2015-08-06 registracijos duomenys, išplečiantys žvalgybos darbų plotą, patikslinti. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje bus remiamasi r e a l i a i s duomenimis apie planuojamame naudoti plote esantį durpių išteklių kiekį, durpių klodo storius, jo nusausinimo galimybes, durpių išteklių kokybę.

Žemiau pateikiamos Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programos rengimo tikslai yra šie:

- nustatyti planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) ataskaitos turinį ir apimtį bei joje nagrinėjamus klausimus;
- užtikrinti, kad PŪV PAV ataskaitoje būtų išsamiai nagrinėjamas poveikis aplinkai ir būtų pateikta informacija, reikalinga priimti motyvuotą sprendimą, ar planuojama ūkinė veikla, įvertinus jos pobūdį ir poveikį aplinkai, leistina pasirinktoje vietoje;
- skatinti neigiamo poveikio prevencijos ir sumažinimo priemonių bei alternatyvių priemonių planavimą ir svarstymą ankstyvojo veiklos planavimo metu;
- numatyti, kokie metodai bus taikomi planuojamos ūkinės veiklos poveikiui aplinkai prognozuoti, jo svarbai nustatyti bei įvertinti;
- palengvinti planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui (užsakovui) tolesnes planavimo (projektavimo) procedūras, užtikrinti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo subjektų dalyvavimą ir jų išvadų pateikimą laiku.

Apie paruoštą PŪV PAV programą teisės aktų nustatyta tvarka informuota visuomenė (5 – 10 priedai) bei Aplinkos apsaugos agentūra (11 priedas). Informaciniai skelbimai Pandėlio ir Rokiškio kaimiškosios seniūnijų skelbimų lentose buvo pakabinti 2015-09-10 d., respublikiniame dienraštyje „Lietuvos žinios“ Nr. 175 (14 138) ir rajoniniame laikraštyje „Gimtasis Rokiškis“ Nr. 102 atspausdinti 2015-09-10 d. Elektroniniu paštu 2015-09-09 informuota ir atsakingoji planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo institucija – Aplinkos apsaugos agentūra (11 priedas).

Per visą informacijos apie paruoštą PAV programą viešinimo periodą (10 darbo dienų nuo informacijos patalpinimo laikraščiuose (5 ir 6 priedai) ir seniūnijų skelbimų lentose (7 - 10 priedai)), gautas tik Pandėlio miesto bendruomenės prašymas atsiųsti el. paštu PAV programą (12 priedas). Prašymas patenkintas (12 priedas).

Pasibaigus PŪV PAV programos viešinimo laikotarpiui, 2015-09-25 įmonės elektroninio pašto adresu gauti Rokiškio rajono savivaldybės Juodupės seniūnijos (14 priedas) bei AB „Rėkyva“ (13 priedas) prašymai el. paštu atsiųsti parengtą poveikio aplinkai vertinimo programą. Prašymai patenkinti (13 ir 14 priedai). 2015-09-25 d. žodžiu kreipėsi UAB „Magma“ atstovas – jo prašymu jam parengta bei įteikta PAV programos skaitmeninė kopija įrašyta į CD.

Per 10 darbo dienų laikotarpį po paskelbimo apie parentą PŪV PAV programą bei negavus suinteresuotos visuomenės pastabų – pasiūlymų, 2015-09-28 d. programa registruotu paštu išsiuntinėta derinimo subjektams derinimui (15 priedas). Visi derinimo subjektai programą suderino: Rokiškio rajono savivaldybės administracija – 2015-10-01; Panevėžio visuomenės sveikatos centras – 2015-10-08; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio skyrius – 2015-10-09; Panevėžio apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba – 2015-10-23 (16 priedas).

Aplinkos apsaugos agentūra 2015-10-08 raštu Nr.(15.9)-A4-11191 UAB „J. Jonyno ecofirma“ persiuntė Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Juodupės seniūnijos bei Juodupės bendrijos, o 2015-10-12 raštu Nr.(15.9)-A4-11311 - AB „Rėkyva“ pastabas – pasiūlymus parengtai Programai (17 priedas). Šie suinteresuotos visuomenės pasiūlymai, nors ir pateikti pasibaigus jų pateikimo terminui, buvo registruoti ir pridėti prie šios programos redakcijos (18 priedas). Suinteresuotai visuomenei atsakyta (atsakymai išsiųsti 2015-11-06 – 19 priedas), atsakymai pridėti 20 priede.

Kadangi derinimo subjektai pastabų programos turiniui nepareiškė, Aplinkos apsaugos agentūrai tvirtinimui teikiama PŪV PAV programos 2015-10-06 d. redakcija parengta atsižvelgiant į priimtas suinteresuotos visuomenės pastabas bei pataisant pačių programos rengėjų tekste pastebėtas korektūros bei redakcinio pobūdžio klaidas.

Planuojamas naudoti plotas yra ties Latvijos Respublikos valstybine siena. Todėl paruošta PAV programos santrauka anglų kalba bei skaitmeninė programos kopija teikiama ir Aplinkos ministerijai, kurią prašome, nustatyta tvarka informuoti Latvijos Respublikos institucijas apie planuojamą ūkinę veiklą.

1 paveikslas - apžvalginis

S A N T R A U K A

Pagal Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą durpių telkiniams, kurių plotas didesnis nei 150 ha, atliekamas išsamus poveikio aplinkai vertinimas /1/. Tuo tikslu UAB "Legra" užsakymu parengta Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programa. Juodymo durpių telkinys patenka į Lietuvos Respublikos bei Latvijos Respublikos teritorijas, tačiau didžioji jo dalis yra Lietuvos teritorijoje. Ūkinė veikla – durpių kasyba – planuojama tik Lietuvos Respublikos teritorijoje, nuo valstybinės sienos ji bus atitraukta ne mažesniu nei 50 m atstumu.

Planuojama ūkinė veikla – durpių gavyba Juodymo durpių telkinyje. Planuojamas naudoti Juodymo durpių telkinys yra šiaurės vakarinėje Rokiškio rajono savivaldybės dalyje, 23 km (tiesia linija) į šiaurės vakarus nuo Rokiškio bažnyčios, 5,3 km (tiesia linija) į šiaurę šiaurės vakarus nuo Čedasų bažnyčios bei 6,5 km (tiesia linija) į rytus pietryčius nuo Suvainiškio bažnyčios, Juodymo miške, Rokiškio kaimiškosios ir Pandėlio seniūnijų teritorijoje, pačiame Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos pasienyje (1 paveikslas, 1 grafinis priedas). Viešosios paskirties statinių telkinio teritorijoje ir netoli jo nėra. Artimiausia gyvenama sodyba esanti Latvijos Respublikos teritorijoje Viesytės savivaldybės pietvakariniame pakraštyje nuo planuojamos ūkinės veiklos teritorijos šiaurinio pakraščio šiaurės šiaurės rytų kryptimi nutolusi per 0,96 km. Lietuvos Respublikos teritorijoje artimiausia gyvenama sodyba yra 1,0 km į pietryčius nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos, Ribickio kaime (1 grafinis priedas). Visai nedideliu atstumu į vakarus nuo planuojamo naudoti sklypo yra sodybvietė (1 grafinis priedas), kurioje išlikęs tik negyvenamas, gerokai apgriuvęs namas. Iki planuojamo naudoti ploto vakarinės dalies veda paprastas lauko, toliau miško su sustiprinta danga privažiavimo kelias (1 grafinis priedas). Nuo planuojamo naudoti telkinio judant šiuo keliuku vakarų ir pietų kryptimis, patenkama į rajoninių kelių tinklą. Pastaruoju lengvai pasiekiamas Suvainiškio - Pandėlio kelias. Telkinio dalies šiauriniame pakraštyje (Lietuvos teritorijoje) ir jo prieigose išlikusi funkcionuojanti durpių klodo sausinimo sistema (1 grafinis priedas). Lietuvos ir Latvijos valstybine siena iškastas griovys. Juo ir durpių telkinio prieigose esančia funkcionuojančia sausinimo sistema vandens perteklius nuvedamas vakarų bei pietų kryptimis į Neretos upę (1 grafinis priedas). Kitų infrastruktūros elementų tiek telkinyje, tiek artimiausiose jo prieigose nėra – tai neurbanizuota teritorija. Planuojamo naudoti ploto centro koordinatės LKS-94 koordinačių sistemoje: X – 6225082,64 m ir Y – 586363,51 m.

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į saugomas gamtos teritorijas (http://stk.vstt.lt/stk/). Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į nekilnojamųjų kultūros vertybių, kultūros paveldo objektų bei jų apsaugos zonų teritorijas (http://kvr.kpd.lt/heritage/). Saugomų teritorijų planuojamo naudoti ploto artimiausioje aplinkoje Latvijos Respublikos teritorijoje taip pat nėra.

UAB „Legra“ planuoja vykdyti durpių kasybos darbus detaliai išžvalgytame Juodymo durpių telkinyje, dalyje (210 ha, 1 paveikslas, 1 grafinis priedas) miškų ūkio paskirties sklypo (sklypo unikalus Nr. 4400-1790-8557; 2 priedas, 1 grafinis priedas). Planuojamas naudoti plotas patenka į žemės sklypą, kurį patikėjimo teise (2 priedas) valdo Rokiškio miškų urėdija. Pagal

patvirtintą (2008-06-27 d. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-6.109) Rokiškio rajono savivaldybės bendrąjį planą planuojamas naudoti plotas – naudingų iškasenų gavybos teritorija (www.rokiskis.lt).

Planuojamos naudoti durpių telkinio dalies paviršius – pušaitėmis ir krūmais apaugęs, apsausintu paviršiumi durpynas (1 ir 4 grafiniai priedai). Ataskaitoje Miškų kadastro /19/ duomenų pagrindu bus pateikta detali taksacinė medyno sudėtis.

Kai nėra galimybių naudingųjų iškasenų telkinius eksploatuoti ne miško žemėse, Miškų įstatymas (11 straipsnis) nedraudžia vykdyti naudingųjų iškasenų gavybos darbus miško žemėje, Tam yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka bei kompensaciniai mechanizmai, kurių planuojamoje ūkinėje veikloje numatoma laikytis ir, kurie bus detalizuoti PAV ataskaitoje.

Juodymo durpių telkinys ankstesniais laikais buvo tyrinėtas tris kartus - 1935 metais durpių telkinį tyrė tuometinė Miškų žinyba. 1962 m. papildomus tyrimus telkinyje atliko tuometinė Durpių fondo valdyba, o 1975 metais telkinį detaliai išžvalgė Inžinerinių tyrimų institutas. Šių geologinių tyrimų duomenys užfiksuoti Lietuvos durpynų kadastre /20/. Remiantis ankstesnių tyrimų duomenimis Juodymo durpių telkinio plotas nulinėse ribose 317 ha, pramoninis plotas – 272 ha. Lietuvos durpynų kadastre nurodyta, kad šiame telkinyje geologiniai durpių ištekliai sudaro 9 264 tūkst. m^3, iš jų 3 430 tūkst. m^3 mažaskaidžių durpių. Didžiausias durpių sluoksnio storis – 6,5 m, vidutinis – 3,4 m. Durpių ištekliai netvirtinti, telkinio bendri balansiniai ištekliai masės vienetais sudarė 1 365 tūkst. t. Atrinktuose durpių mėginiuose laboratorijoje nustatytos durpių techninės savybės – susiskaidymo laipsnis, drėgmė bei peleningumas. Nurodyta, kad mažaskaidės (susiskaidymo laipsnis <20%) durpės išplitusios 191 ha plote, paskaičiuotas mažaskaidžių durpių tūris (3 430 tūkst. m^3, vidutinis sluoksnio storis 1,79 m) bei nustatytos jų techninės savybių reikšmės. Minima, kad telkinyje vidaus sausmių – 1,4 ha, po durpėmis fiksuotas sapropelis, kurio sluoksnio storis siekia iki 1,3 m. Telkinys – netaisyklingos formos, podurpinės nuogulos – priesmėlis, smėlis /20/. Nusausinimo sąlygos neminimos.

Ankstesnių metų detalių tyrimų medžiaga nėra išlikusi. Pastaruoju metu UAB „J. Jonyno ecofirma“ atlieka papildomą telkinio žvalgybą (tyrimų identifikavimo Žemės gelmių registre Nr. 4698 – 2015) – tyrimų rezultate bus tiksliai paskaičiuotas durpių išteklių kiekis planuojamame naudoti plote, įvertintos durpių klodo slūgsojimo sąlygos ir nusausinimo galimybės, nustatyta durpių klodo kokybė. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje telkinio naudojimo vertinimas bus atliekamas jau papildomos žvalgybos metu sukauptais realiais faktiniais duomenimis.

Gavybos vietos ir technologijos alternatyvos ataskaitoje nenagrinėjamos. Durpių gavyba – ūkinė veikla, kuri susijusi su konkrečia vieta, kurioje susikaupęs durpių klodas. Mūsų nagrinėjamu atveju ir detaliai išžvalgytas (tik detaliai išžvalgytą telkinį galima eksploatuoti). Be to, telkinys nėra saugomoje gamtos teritorijoje, nepatenka į kultūros paveldo teritorijas ar jų apsaugos zonas. Planuojamame naudoti telkinio plote visi durpių gavybos, pakrovimo bei transportavimo įrenginiai

bus mobilūs – traktuotini kaip transporto priemonės. Kažkokios išskirtinės priemonės durpių gavybai planuojamos ūkinės veiklos vietoje nereikalingos – gavybos įranga bus analogiška dabar eksploatuojamuose durpių telkiniuose naudojamai – traktoriai ir ekskavatoriai su praplatinta važiuokle bei prie jų komplektuojama prikabinama įranga (kasimo kaušai, priekabos, frezos, vartytuvai, vakuminiai ir mechaniniai durpių surinktuvai, kasimo “dėžės”, kelmarovės ir kt.). Ataskaitoje bus detaliai išnagrinėta technologinio proceso seka, nurodyta kiekvienoje paruošimo gavybai ir gavybos darbų proceso grandinėje naudojama gavybos įranga bei įvertintas planuojamos ūkinės veiklos poveikis dirbančiųjų ir vietos gyventojų sveikatai. Durpių gavyba bus vykdoma mechanizuotu būdu palaipsniui gravitaciniu būdu sausinant durpių klodą į jau esamą sausinimo sistemą (1 grafinis priedas), pastarosios iš esmės nekeičiant. Planuojamame naudoti plote natūralus gruntinio vandens lygis pakitęs - vandens lygį įtakoja planuojamo naudoti ploto perimetru (Lietuvos teritorijoje) ir ties juo įrengta sausinimo sistema (1 grafinis priedas). Juodymo telkinyje visa durpių gavyba bei durpių kasimo gylis priklausys nuo dirbtinės vandens sausinimo sistemos, (orientuotos vakarų ir pietų kryptimis į Neretos upę) techninių galimybių (jau esančių sausinimo griovių dugno nuolydžio). Ši informacija bus gauta šiuo metu atliekamos planuojamo naudoti ploto papildomos žvalgybos darbų rezultate. Ataskaitoje bus išnagrinėta planuojamo naudoti durpių telkinio ploto sausinimo įtaka artimiausių apylinkių hidrologinių ir hidrogeologinių sąlygų kaitai, atlikti tiksliniai gruntinio vandens balanso skaičiavimai – pagal tai bus nustatomas saugus atstumas iki kaimyninės valstybės teritorijos (dabar paliekamas 50 m atstumas) bei kitų objektų. Ataskaitoje tekstinė medžiaga bus iliustruota planais ir geologiniais pjūviais, išnagrinėtos ir numatytos prevencinės priemonės galimai požeminio (gruntinio) bei paviršinio vandens taršai, nuo durpių gavybos vietoje dirbančių mechanizmų, išvengti.

Natūralią naudingo klodo žaliavą planuojama naudoti gabalinių ir trupininių durpių gamybai. Konkretūs durpių gavybos darbai vyktų šiltuoju metų laiku (gavyba nevykdoma 11.01 – 04.01 mėn.). Gamybą numatoma vykdyti 5 darbo dienas per savaitę, dieną, aktyviu metu (tarp 6 ir 22 valandos – dirbant 2 pamainom arba tarp 6 ir 14 val – dirbant 1 pamaina), viena – dviem (esant palankiom meteorologinėm sąlygom) pamainom 7 mėnesius per metus. Realizaciją planuojama vykdyti ištisus metus. Planuojamos metinės gavybos darbų apimtys 100 tūkst. m^3. Preliminariu vertinimu durpių gavybos darbus planuojama vykdyti 50 - 60 metų. Gavus dabar atliekamos telkinio papildomos žvalgybos duomenis, ataskaitoje bus konkretizuota planuojamos ūkinės veiklos trukmė, gavybos ir naudoto ploto rekultivacijos renatūralizacijos būdu seka – ataskaitoje bus pateikta išsami telkinio įsisavinimo seka, veiklos vykdymo sprendiniai grafiškai parodyti plane. Ties vakariniu gavybos ploto pakraščiu, už kasybos sklypo ribų, manoma išsinuomoti 1,5 – 2,0 ha žemės sklypą, kuriame numatoma įrengti laikiną gavybos įrangos saugojimo nedarbo metu aikštelę bei laikiną produkcijos saugojimo aikštelę. Šalia aikštelių planuojama atvežti ir pastatyti laikiną konteinerinio tipo, administracinės – buitinės paskirties vagonėlį. Planuojama ją įsirengti prie vakarinio kasybos sklypo pakraščio esančios sugriuvusios sodybos teritorijoje. Ataskaitoje bus konkretizuota tokios aikštelės įrengimo vieta, galimybės ir alternatyvos.

Iškasto durpyno rekultivavimą renatūralizacijos būdu sudarys priemonių kompleksas, kuris suteiks galimybę ilgainiui atsistatyti kasybos metu pažeistai pelkinei ekosistemai. Tuo tikslu bus

izoliuotos gavybos laukų vietos nuo sausinimo sistemos ir pakeltas vandens lygis – taip sudarytos sąlygos atsistatyti pažeistai pelkinei ekosistemai. Ataskaitoje bus pateikta rekultivavimo renatūralizacijos būdu seka ir taikomos priemonės.

Ataskaitoje pagal numatomą išgauti žaliavos kiekį, kasybos trukmę, tuo tikslu panaudojamus mechanizmus bus apskaičiuotas energetinių išteklių (dyzelinio kuro), reikalingo durpių kasybai, durpių perdislokavimui kasybos vietoje bei žaliavos išvežimui iki bendrojo naudojimo kelio, kiekis. Skaičiavimai remsis gavybos įrangos techninėmis specifikacijomis, duomenimis apie mechanizmų našumą bei jais būtinas atlikti darbų apimtis. Kitokios cheminės medžiagos ir preparatai, išskyrus dyzelinį kurą, durpių gavybos metu nenaudojami, todėl tai ataskaitoje nebus nagrinėjama. Lygegrečiai sunaudojamo dyzelinio kuro skaičiavimams bus apskaičiuotas į orą mobilių įrenginių išmetamas teršalų kiekis, nustatytas dėl veiklos kylantis dulkėtumas bei įvertinta teršiančių medžiagų sklaida ties produkcijos išvežimo keliu bei planuojamame naudoti durpių gavybos plote. Minėtų rodiklių pagrindu bus vertinamas durpių gavybos laukuose dirbančios ir produkciją išvežančios gavybos bei transportavimo įrangos poveikis. Ataskaitoje tekstinė dalis bus iliustruota ūkinės veiklos objekto situacijos planu, išmetamų teršiančių medžiagų koncentracijų sklaidos žemėlapiais.

Išgaunant durpes gavybos atliekų nesusidarys - paruošta durpių produkcija išvežama iš gavybos vietos realizacijai, o durpių klode buvę kelmai surenkami ir perduodami šilumą bei karštą vandenį gyventojams tiekiančioms įmonėms. Durpių gavybos vietoje pastoviai dirbs apie dvidešimt (ataskaitoje darbuotojų skaičius bus patikslintas) darbuotojų. Dirbančių durpių gavybos vietoje poreikiams tenkinti geriamasis vanduo kasdien bus atvežamas. Biologinės taršos durpių gavybos vietoje nebus - teritorijos prieigose bus pastatytas biotualetas ir buitinių šiukšlių konteineris. Buitinės atliekos periodiškai bus išvežamos į Panevėžio regioninį sąvartyną. Visos atliekančios gamybos atliekos (pašluostės, netinkamos naudoti padangos ir kt.) bus perduodamos tokio pobūdžio atliekų tvarkymo ir utilizavimo veikla užsiimančioms Rokiškio rajono savivaldybės įmonėms. Dyzelinas ir tepalai PŪV vietoje saugomi nebus – bus atvežami pagal poreikį. Ataskaitoje bus pateiktas atliekų susidarymo aprašymas ir jų tvarkymo seka.

Inžineriniai tinklai durpių kasybos metu – nereikalingi. Pastatai, skirti planuojamai ūkinei veiklai, teritorijoje statomi nebus. Todėl ataskaitoje nebus nagrinėjamas inžinerinių tinklų tiesimo į kasybos vietą bei statinių statybos būdas ir priemonės.

Ataskaitoje bus pateikti planuojamo naudoti ploto ir artimiausių jam prieigų (įskaitant Latvijos Respublikos teritoriją) botaninių bei zoologinių tyrimų duomenys, atliktas durpių gavybos Juodymo telkinyje poveikio bioįvairovei įvertinimas, pateiktos neigiamo poveikio biologinei įvairovei sumažinimo gavybos darbų metu priemonės, apibrėžtas žalos biologinei įvairovei kompensavimo bei pelkinės ekosistemos subalansavimo po durpių išgavimo priemonių planas.

Ataskaitoje bus išnagrinėtas planuojamos ūkinės veiklos pobūdis ir poveikio mastas visiems aplinkos komponentams – vandeniui, aplinkos orui, dirvožemiui, žemės gelmėms,

biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui, socialinei - ekonominei aplinkai bei žmonių sveikatai, taip pat bus įvertinta pagamintą produkciją išvežančio autotransporto srauto įtaka gretimoms gyvenamoms teritorijoms. Ataskaitoje bus pateiktos ir pagrįstos galimo poveikio įvairiems aplinkos komponentams prevencinės priemonės. Šių duomenų pagrindu bus įvertinta galimybė vykdyti durpių kasybą.

S U M M A R Y

According to the Law of the Republic of Lithuania regarding Environmental Impact Assessment for the Planned Economic Activity in Peat Deposits, covering an area of more than 150 hectares, a comprehensive environmental impact assessment is being carried out / 1 /. For this purpose the program of environmental impact assessment at Juodymas peat deposit was ordered by “Legra Ltd.” and has been prepared. Juodymas peat deposit is located in territories of both, the Republic of Lithuania and the Republic of Latvia, but the major part of it is located in Lithuanian territory. Economic activity - peat extraction - is planned only in the territory of the Republic of Lithuania; the boundary will be set by no less than 50 m away from the state border.

The proposed economic activity is peat extraction at Juodymas peat deposit. The planned to use Juodymas peat deposit is located in north-western part of Rokiškis district, 23 km (straight line) to the north-west of Rokiškis Church, 5.3 km (straight line) to north-northwest of Čedasai Church and 6.5 km (straight line) to east-southeast of Suvainiškis Church, in Juodymas forest, in the area of Rokiškis rural eldership and Pandėlys eldership, at a very Lithuanian and Latvian border (1 figure, 1 graphic appendix). There are no public buildings in the deposit’s territory, or close to it. The closest abandoned farmstead is in the territory of Latvia, in southwestern outskirts of the Viesītes municipality, to north north-east direction, with a distance of 0,96 km from the territory of the planned economic activity. The closest inhabited farmhouse in Lithuanian territory is 1.0 km to the southeast of the planned economic activity, in Ribickis village (1 graphic appendix). In quite a short distance to the west of the planned area there is a homestead (1 graphic appendix), with an uninhabited, far ramshackle house. A simple field road and further enhanced forest road with access cover leads up to the western part of the assessed parcel, (1 graphic appendix). Moving from the intended deposit along the road to west and south directions, it is able to access regional roads network. By latter Suvainiškis - Pandėlys road is easily accessible. The edge of the northern part of the deposit (Lithuanian territory) and its approaches have a preserved and functioning peat layer drainage system (1 graphic appendix). A ditch lies along the Lithuanian and Latvian state border. Excess runoff from the peat deposit is drained to western and southern directions towards Nereta River with a help of the moat and a functioning drainage system (1 graphic appendix). There are not other elements of infrastructure in the peat deposit, nor in the nearest surroundings; it is not urbanized area. The center coordinates according to LKS-94 coordinate system of the intended area are as follows: X - 6,225,082.64 m and Y - 586363.51 m.

The planned location of economic activity falls outside the protected natural areas (http://stk.vstt.lt/stk/). The planned area of exploitation falls outside the areas of immovable cultural values, cultural heritage and their protection zones (http://kvr.kpd.lt/heritage/). There are no protected areas in the territory of the Republic of Latvia near the intended deposit, as well.

“Legra Ltd.” is planning to carry out the peat extraction work in an explored in detail Juodymas peat deposit, (210 ha, 1 figure, 1 graphic appendix) in a part of a parcel of forestry purposes (parcel unique no. 4400-1790-8557; 2 appendix, 1 graphic appendix). The area planned to use falls into a parcel (Annex 2), which is managed under the trust law by Rokiškis State Forest Enterprise.

According to the Approved General Plan of Rokiškis District Municipality, (June 27, 2008, Rokiškis District Municipality Council Decision No. TS-6.109), the intended area is in the territory of mineral resources extraction (www.rokiskis.lt).

The surface of the peat deposit planned to use is a peatbog with partly drained surface, overgrown with small pines and bushes (1 and 4 graphic appendixes). A detailed estimation of forest stand composition shall be reported in the report on the basis of Forest Cadastre data / 19 /.

When there is no possibility to operate mineral deposits in non-forested lands, the Forest Law (Article 11) does not prohibit to carry out mineral extraction in a forest land; For this purpose there are procedures and compensatory mechanisms established by the Government of the Republic of Lithuania, which are expected to follow in the planned economic activity and they will be specified in the EIA report.

Juodymas peat deposit has already been explored three times before - in 1935 it was examined by the Department of Forest. In 1962 Board of Peat Fund carried out additional research, and in 1975 the deposit was explored in detail by Institute of Engineering Research. The geological data of these researches is recorded in Lithuanian Peatbog Cadastre / 20 /. Based on previous studies, the area of Juodymas peat deposit within zero limits is 317 ha, industrial area - 272 hectares. Lithuanian Peatbog Cadastre indicates that the amount of geological peat resources in this peat deposit is 9264 thousand m^3, 3430 thousand of which are low-decomposed peat. The largest peat layer thickness - 6.5 m, average - 3.4 m. Peat resources have not been consolidated, general mass-balance resources of the deposit is amounted to 1,365 thousand tones. Selected peat samples during examination in laboratory show technical properties of peat - fragmentation, moisture and ash content. It is stated that low-decomposed (fragmentation degree <20%) peat is spread in the area of 191 hectares, volume of low-decomposed peat has been calculated (3430 thousand m^3, average thickness of the layer is 1.79 m) and values of their technical characteristics have been established. It is mentioned, that internal dry layers at the area of 1.4 ha are present in the peatbog. Also sapropel has been found under peat with a layer thickness of up to 1.3 m. The deposit is of irregular shape, bottom sediments under the peat are sandy loam, sand / 20 /. Drainage conditions are not mentioned.

The material of detailed research in previous years is not preserved. Recently, “J. Jonynas Ecofirma” Ltd. performs additional exploration of the deposit (i.e. research identification in The Statute of Underground Register No. 4698-2015) – as the result of the research exact quantity of peat resources in the intended area of use will be calculated, peat layer occurrence conditions

estimated and drainage possibilities found, as well as quality of peat layer determined. The assessment of deposit use in the environmental impact assessment report will be conducted with the data of real facts collected during an additional exploration.

Source and technology alternatives are not examined in the report. Peat extraction is an economic activity, related to a specific location, which has the accumulated peat layer. In our case, it is also explored in detail (only the deposit which is explored in detail can be operated). In addition, the peat deposit is not in a protected natural area, outside the cultural heritage sites and their protection zones. All mechanisms for peat extraction, loading and transportation used in the intended area of deposit will be mobile – to be considered as vehicles. Any exceptional equipment for peat extraction in the area of planned economic activity are unnecessary - mining equipment will be similar to currently existing and used in peat deposits - tractors and excavators with a widened chassis and the assembled hanging equipment (buckets, trailers, cutters, turners, vacuum and mechanical peat collectors, digging "boxes", stump pullers, etc.). The technological sequence of the process, equipment used in each preparation, extraction and production work and assessment of the impact of planned economic activity on health of workers and local population will be specified in the report. Peat extraction will be carried out in mechanized way, by gravitational means gradually draining peat layer into an existing drainage system (graphical appendix 1), avoiding substantial changes in latter. The natural groundwater level in the intended area has changed - the water level is influenced by the drainage system along the perimeter of the planned area (in Lithuanian territory) and equipped next to it (graphical annex 1). Entire peat extraction and peat digging depth in Juodymas deposit will depend on technical possibilities of artificial water drainage system, oriented to west and south directions towards Nereta river (bottom slope of already existing drainage ditches). This information will be available as a result of additional exploration work carried out at the moment in the planned area. The influence on change of hydrological and hydrogeological conditions of draining the planned area of peat deposit and its nearest surroundings will be examined and targeted ground water balance calculations according to this will be carried out, a safe distance to the neighboring country's territory as well as other facilities will be determined (now leaving 50 m distance). The report will be illustrated with plans and geological cross-sections, and preventive measures for avoiding potential pollution of groundwater and surface water from working mechanisms at peat extraction site will be analyzed and provided.

Natural useful raw material is to be used for production of lump and milled peat. Specific peat extraction works shall be carried out during the warm season (extraction terminated from 1st November to 1st April). Production is planned to carry out 5 days a week, during daytime, at an active time (between 6 and 22 o’clock - working in 2 shifts, or between 6 and 14 o’clock - working in 1 shift), in one - two (at favorable meteorological conditions) shifts 7 months a year. Realization is scheduled to be operated throughout the year. It is planned annual production volume of 100 thousand m^3. At a preliminary assessment of peat deposit exploitation it is scheduled to perform extraction works from 50 to 60 years. After receiving the data from ongoing deposit exploration, it will be clarified the duration of planned economic activity, sequence of mining and re-cultivation

in a renaturalization manner of areas used - the report will provide a detailed sequence of the peat deposit uptake, solutions for operating activity will be graphically shown in the plan. At the western edge of the extraction area, behind mining plot limits, it is planned to rent from 1.5 to 2.0 hectares of land, for installation of a temporary mining equipment storage area at the time of closing hours and temporary production storage area. It is planned to transport and build a temporary container type wagon for administrative - domestic use near the sites. It is planned to build it at the western edge of the mining plot, in the territory of ruined homestead. The installation place, possibilities and alternatives of such site will be specifically clarified in the report.

Rehabilitation of excavated peat in renaturalization manner will consist of a combination of measures, which will make it possible eventually to recover the ecosystem damaged during mining. The places of extraction fields will be isolated from drainage systems and water level will be increased, thus allowing the recovering of damaged marshy ecosystem. A sequence of rehabilitation in renaturalization manner and measures to be applied will be presented in the report.

The amount of usable energy sources (diesel fuel) required for peat mining, peat redeployment on extraction site and transportation of raw materials to a road of general use will be presented in the report and calculated according to expected quantity of raw material extraction, duration of mining. Calculations will be based on technical specifications of mining equipment and data about the performance, mechanisms and scope of work necessary for them to perform. Other substances or chemical preparations, with the exception of diesel fuel, are not used in peat extraction, so it will not be considered in this report. In parallel to calculations of consumption of diesel fuel, emission levels of pollutants emitted into the air by mobile equipment, activity caused dust and dispersion of pollutants at the exit road and in the planned peat extraction area will be calculated. On the basis of above mentioned indicators, the impact of equipment operating in fields and extracting, as well as production transporting equipment, will be assessed. The textual part of the report will be illustrated with the situation plan of economic activity object and maps of dispersion of polluting substances concentrations emitted.

There will be no specific extraction waste formed during peat mining - ready peat production is exported from the extraction place for marketing and stumps in the peat layer are to be collected and transferred to companies supplying heat and hot water to residents. About 20 employees will constantly work at the peat extraction site (the exact number of employees will be adjusted in the report). To meet the needs of drinking water it will be supplied for persons working in the peat extraction site daily. There will be no biological pollution on the peat extraction site – there will be toilets and household waste container set in the territory approaches. Household waste will be periodically taken to Panevėžys regional landfill. All remaining production waste (dishcloths, unusable tires, etc.) will be transmitted to the companies that are engaged in the activity of waste management and recycling in Rokiškis District Municipality. Diesel fuel and oils will not be stored on PEA site – they will be shipped when needed. The sequence of waste processing and a description of its formation will be submitted in the report.

Engineering networks are not required at the time of peat mining. Buildings for planned economic activities will not be built in the territory. Therefore, no any means or ways of building construction or laying of engineering networks will be considered in the report.

The data of botanical and zoological studies carried out in the planned area and its nearest surroundings (including the territory of the Republic of Latvia), as well as, assessment of biodiversity carried out at Juodymas peat extraction deposit, measures for reduction of negative impact on biodiversity during extraction time, and a plan of measures for damage compensation and balancing of biodiversity and marsh ecosystems after peat extraction will be presented in the report.

All kinds of planning activity effects to all environmental components such as water, air, top soil, subsoil, biodiversity, landscape, social - economic situation and human health status will be analyzed in detail in EIA report, as well as the estimated impact of traffic stream for transporting ready products on neighboring residential areas. Preventive measures of the potential impact on various environmental components will be presented and based in the report. On the basis of the data mentioned above, the ability of peat extraction will be evaluated.

1. BENDRI DUOMENYS

UAB „Legra“ planuoja vykdyti durpių kasybos darbus detaliai išžvalgytame Juodymo durpių telkinyje, dalyje (210 ha, 1 paveikslas, 1 grafinis priedas) miškų ūkio paskirties sklypo (sklypo unikalus Nr. 4400-1790-8557; 2 priedas). Planuojamas naudoti plotas patenka į žemės sklypą, kurį patikėjimo teise (2 priedas) valdo Rokiškio miškų urėdija. Pagal 2008-06-27 d. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-6.109 patvirtintą Rokiškio rajono savivaldybės bendrąjį planą planuojamas naudoti plotas – naudingų iškasenų gavybos teritorija (www.rokiskis.lt).

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į saugomas gamtos teritorijas (http://stk.vstt.lt/stk/) ar į nekilnojamųjų kultūros vertybių, kultūros paveldo objektų bei jų apsaugos zonų teritorijas (http://kvr.kpd.lt/heritage/). Betarpiškai ties planuojamu naudoti Juodymo durpių telkinio plotu kultūros paveldo objektų, archeologinių ir istorinių paminklų nėra (www.kpd.lt). Kai nėra galimybių naudingųjų iškasenų telkinius eksploatuoti ne miško žemėse, Lietuvos Respublikos Miškų įstatymas (11 straipsnis) nedraudžia vykdyti naudingųjų iškasenų gavybos darbus miško žemėje. Tam yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka bei kompensaciniai mechanizmai, kurių planuojamoje ūkinėje veikloje numatoma laikytis ir, kurie bus detalizuoti PAV ataskaitoje.

Juodymo telkinys yra Panevėžio apskrities, Rokiškio rajono savivaldybės, kaimiškosios Rokiškio seniūnijos bei Pandėlio seniūnijos teritorijose, 23 km (tiesia linija) į šiaurės vakarus nuo Rokiškio bažnyčios, 5,3 km (tiesia linija) į šiaurę šiaurės vakarus nuo Čedasų bažnyčios bei 6,5 km (tiesia linija) į rytus pietryčius nuo Suvainiškio bažnyčios, Juodymo miške, pačiame Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos pasienyje (1 paveikslas). Telkinys yra atokiau nuo gyvenamų sodybų. Artimiausia gyvenama sodyba Latvijos Respublikos teritorijoje nutolusi 0,96 km atstumu į šiaurę šiaurės rytus nuo planuojamos ūkinės veiklos teritorijos šiaurinio pakraščio, o Lietuvos Respublikos teritorijoje 1,0 km atstumu (Ribickio km.) į pietryčius nuo planuojamo naudoti ploto (1 grafinis priedas). Visai nedideliu atstumu į vakarus nuo planuojamo naudoti sklypo yra sodybvietė (1 grafinis priedas), kurioje išlikęs tik negyvenamas, smarkiai apgriuvęs namas. Iki planuojamo naudoti ploto vakarinės dalies veda paprastas lauko, toliau miško su sustiprinta danga privažiavimo kelias (1 grafinis priedas). Nuo planuojamo naudoti telkinio judant šiuo keliuku vakarų ir pietų kryptimis, patenkama į rajoninių kelių tinklą. Pastaruoju lengvai pasiekiamas Suvainiškio - Pandėlio kelias (Nr.3647). Telkinio dalies šiauriniame pakraštyje (Lietuvos teritorijoje) ir jo prieigose išlikusi funkcionuojanti durpių klodo sausinimo sistema (1 grafinis priedas). Lietuvos ir Latvijos valstybine siena iškastas griovys. Juo ir durpių telkinio prieigose esančia funkcionuojančia sausinimo sistema vandens perteklius nuvedamas vakarų bei pietų kryptimis į Neretos upę (1 grafinis priedas). Kitų infrastruktūros elementų tiek telkinyje, tiek artimiausiose jo prieigose nėra – tai neurbanizuota teritorija. Planuojamo naudoti ploto sąlyginio centro koordinatės LKS-94 koordinačių sistemoje: X – 6225082 ir Y – 586363.

Juodymo durpių telkinys ankstesniais laikais buvo tyrinėtas tris kartus - 1935 metais durpių telkinį tyrė tuometinė Miškų žinyba. 1962 m papildomus tyrimus telkinyje atliko tuometinė Durpių

fondo valdyba, o 1975 metais telkinį detaliai išžvalgė Inžinerinių tyrimų institutas. Šių geologinių tyrimų apibendrinti bei suvidurkinti pagrindiniai duomenys užfiksuoti „Lietuvos durpynų kadastre“ /20/. Remiantis ankstesnių tyrimų duomenimis Juodymo durpių telkinio plotas nulinėse ribose 317 ha, pramoninis plotas – 272 ha. „Lietuvos durpynų kadastre“ nurodyta, kad šiame telkinyje geologiniai durpių ištekliai sudaro 9 264 tūkst. m^3, iš jų 3 430 tūkst. m^3 mažaskaidžių durpių. Didžiausias durpių sluoksnio storis kadastro duomenimis – 6,5 m, vidutinis – 3,4 m. Durpių ištekliai tvirtinti nebuvo, telkinio bendri balansiniai ištekliai masės vienetais sudarė 1 365 tūkst. t. Atrinktuose durpių mėginiuose laboratorijoje nustatytos durpių techninės savybės – susiskaidymo laipsnis, drėgmė bei peleningumas. Buvo nustatyta, kad susiskaidymo laipsnis pasluoksniui kito 10% – 45% ribose, mėginių atrinkimo vietose vidutinės susiskaidymo laipsnio reikšmės siekė nuo 23% iki 42%, vidutinė susiskaidymo laipsnio reikšmė masyve – 30%. Durpių klodas nėra itin peleningas - peleningumas pasluoksniui kito nuo 0,3% iki 17,3%, mėginių atrinkimo vietose kito nuo 1,7% iki 11,3%, vidutinis masyve siekė 3,5%. Durpių klodo drėgmė pasluoksniui 1975 m. kito nuo 78,5% iki 96,8%, mėginių atrinkimo vietose - nuo 83,1% iki 92,4%, vidutinis masyve siekė 90,8%. Nurodyta, kad mažaskaidės (susiskaidymo laipsnis <20%) durpės išplitusios 191 ha plote, paskaičiuotas mažaskaidžių durpių tūris (3 430 tūkst. m^3, vidutinis sluoksnio storis 1,79 m) bei nustatytos jų techninės savybių reikšmės – vidutinė susiskaidymo laipsnio reikšmė 21%, vidutinė peleningumo reikšmė 2,1%, vidutinė drėgmė – 92,0%. Minima, kad telkinyje yra 1,4 ha vidaus sausmių, vietomis po durpėmis fiksuotas sapropelis, kurio sluoksnio storis siekia iki 1,3 m. Telkinys – netaisyklingos formos, podurpinės nuogulos – priesmėlis, smėlis /20/. Nusausinimo sąlygos bei galimybės kadastre neminimos.

Ankstesnių metų detalių tyrimų medžiaga nėra išlikusi. Šiuo metu UAB „J. Jonyno ecofirma“ atlieka papildomą telkinio žvalgybą – tyrimų rezultate bus tiksliai paskaičiuotas durpių išteklių kiekis planuojamame naudoti plote, įvertintos durpių klodo slūgsojimo sąlygos ir nusausinimo galimybės, nustatyta durpių klodo kokybė. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje telkinio naudojimo vertinimas bus atliekamas jau papildomos žvalgybos metu sukauptais realiais faktiniais duomenimis.

Telkinio ištekliai apskaitomi Lietuvos geologijos tarnybos tvarkomame Žemės gelmių registre (1 priedas). Papildomos geologinės žvalgybos duomenų pagrindu bus tikslinamas Žemės gelmių registre apskaitomų durpių išteklių kiekis. Poveikio aplinkai vertinimo rezultate bus apibrėžta galimybė vykdyti planuojamą ūkinę veiklą, po ko, esant teigiamai planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo išvadai, Lietuvos geologijos tarnyba prie LR AM įteisins kasybą, išduodama leidimą naudoti žemės gelmių išteklius Juodymo telkinyje. Poveikio aplinkai vertinimo sprendiniai, PŪV vietos naudojimo, jos tvarkymo ir rekultivavimo eiliškumas bus grindžiami naudojimo planu, kuris bus paruoštas vadovaujantis „Žemės gelmių naudojimo planų rengimo taisyklėmis“, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-145 /5/.

Pagal profesoriaus A.Basalyko pasiūlytą respublikos teritorijos geomorfologinį rajonavimą /3/ Juodymo durpių telkinys yra Vakarų Aukštaičių plynaukštės Salų - Čedasų mikrorajone, Baltijos ledyno pakraščio ruože suformuotame glacigeniniame reljefe. Tai pats šiaurinis

mikrorajono pakraštys, kuriam būdingas priesmėlingos nenuotakios lygumos (**nSl**) vietovaizdis su užpelkėjusiais pažemėjimais. Viename tokių reljefo pažemėjimų ir yra Juodymo durpių telkinys.

Planuojamame naudoti plote žemės paviršius koncentrišku netaisyklingos formos apskritimu tolygiai žemėja ploto periferinių dalių kryptimi (maps.lt). Aukščiausiai pakilusi centrinė ir šiaurės rytinė telkinio dalys, žemės paviršiaus santykinis žemėjimas periferinių telkinio dalių link nėra itin išraiškingas, aukštapelkės „kupolo“ raišką mažina paviršiuje augantis miškas. Ataskaitoje bus pateiktas planuojamo naudoti ploto topografinis planas (sudaromas dabar vykdomos papildomos geologinės žvalgybos metu), leisiantis vertinti tiesioginiais matavimais nustatytą planuojamo naudoti ploto žemės paviršiaus kaitą ir raišką.

Planuojamos naudoti durpių telkinio dalies paviršius – pušaitėmis ir krūmais apaugęs, apsausintu paviršiumi durpynas (1 ir 4 grafiniai priedai). Ataskaitoje Miškų kadastro /19/ duomenų pagrindu bus pateikta detali taksacinė medyno sudėtis.

Pirminė durpyno būklė pakitusi – telkinio dalies šiauriniame pakraštyje (Lietuvos teritorijoje) ir jo prieigose išlikusi funkcionuojanti durpių klodo sausinimo sistema. Telkinyje (Lietuvos teritorijoje) durpės nebuvo kastos, nors, vietinių gyventojų pasakojimu, telkinys buvo ruoštas eksploatacijai. Latvijos Respublikos teritorijoje ir Lietuvos pusėje pačiame rytiniame durpių telkinio pakraštyje natūroje, o ir ortofotografiniuose planuose (maps.lt) akivaizdžiai atsekami buvusios veiklos požymiai (1 graf. priedas). Čia 22 – 25 m atstumu vienas nuo kito buvo įrengti pietų pietvakarių – rytų šiaurės rytų kryptimi orientuoti bareliniai grioveliai skirti durpių klodo sausinimui. Latvijos Respublikos teritorijoje, kur durpių telkinys lyginant su Lietuvos teritorijoje esančia rytine telkinio dalimi mažiau apžėlęs medžių augmenija šie grioveliai atsiseka geriau, nors jie jau ir užplaukę durpėmis bei užžėlę samanų augmenija, tačiau net ir šią sausą vasarą vandeningi, praktiškai nepereinami. Ataskaitoje šie faktai bus apibrėžti remiantis papildomos žvalgybos metu tiek Lietuvos, tiek Latvijos teritorijose esančiame durpių išplitimo plote atliktos rekognoskuotės metu surinktais faktiniais duomenimis (tiesioginiais matavimais, vaizdine medžiaga). Savo laiku telkinio centrinėje dalyje buvo savotiška „saulute“ (1 grafinis priedas) iškasti paviršių sausinantys grioviai, kurių dėka planuojamo naudoti ploto paviršius buvo apsausintas. Tuomet buvo kanalizuota pietiniu telkinio pakraščiu ir toliau už telkinio ribų pietvakarių – vakarų kryptimi tekanti Neretos upė, iškastas vakariniu telkinio pakraščiu perteklinį vandenį surenkantis griovys. Lietuvos ir Latvijos Respublikų valstybine siena iškastas griovys, kuriuo vanduo iš durpyno nuvedamas vakarų ir pietų kryptimis (1 grafinis priedas) į Neretos upę. Pačiose artimiausiose telkinio apylinkėse kitų paviršinio vandens telkinių nėra. Ataskaitoje bus įvertintas durpių klodo sausinimo poveikis planuojamą naudoti plotą supančioms teritorijoms bei paviršinio vandens telkiniams.

Natūralią naudingo klodo žaliavą planuojama naudoti gabalinių ir trupininių durpių gamybai. Konkretūs durpių gavybos darbai vyktų šiltuoju metų laiku (gavyba nevykdoma 11.01 – 04.01 mėn.). Kasybą telkinyje numatoma vykdyti 5 darbo dienas per savaitę, dieną, aktyviu paros metu (tarp 6 ir 22 valandos – dirbant 2 pamainom arba tarp 6 ir 14 val – dirbant 1 pamaina), viena

– dviem (esant palankiom meteorologinėm sąlygom) pamainom 7 mėnesius per metus. Produkcijos realizaciją (išvežimą už telkinio ribų) planuojama vykdyti ištisus metus. Planuojamos metinės gavybos darbų apimtys 100 tūkst. m^3. Preliminariu vertinimu durpių gavybos darbai vyktų 50 - 60 metų. Dabar atliekamos telkinio papildomos žvalgybos duomenų pagrindu, ataskaitoje bus konkretizuota planuojamos ūkinės veiklos trukmė, gavybos ir išeksploatuoto ploto rekultivacijos renatūralizacijos būdu seka.

2. TECHNOLOGINIAI PROCESAI

Durpių gavyba bus vykdoma mechanizuotu būdu, palaipsniui sausinant durpių klodą į jau esamą sausinimo sistemą, pastarosios iš esmės nekeičiant. Ataskaitoje, dabar atliekamos papildomos geologinės žvalgybos duomenų pagrindu, bus įvertintos durpių klodo nusausinimo gravitaciniu būdu galimybės.

Planuojamame naudoti telkinio plote visi durpių gavybos, pakrovimo bei transportavimo įrenginiai bus mobilūs. Planuojama išgauti durpių išteklius, kurie apskaitomi Lietuvos geologijos tarnybos tvarkomame Žemės gelmių registre (1 priedas). Šiuo metu vykdomos papildomos žvalgybos rezultate durpių išteklių kiekis planuojamame naudoti plote bus patikslintas. Planuojamos metinės gavybos apimtys – 100 tūkst. m^3. Preliminariu vertinimu durpių gavybos trukmė telkinyje truks 50 – 60 metų (ataskaitoje duomenys bus tikslinami atsižvelgiant į papildomos geologinės žvalgybos rezultatus).

Durpių gavybos technologinio proceso sudedamosios dalys:

1. Gavybos ploto įrengimas;
2. Gavybos darbai;
3. Rekultivavimo darbai.

***Gavybos ploto įrengimas*.** Tuo tikslu bus atliekami sekantys darbai:

1. medžių bei krūmų iškirtimas, kirtimo atliekų išvežimas;
2. kelmų rovimas ir išvežimas;
3. surenkamųjų griovių iškasimas ir valymas;
4. barelinių griovių iškasimas;
5. pakartotinas kelmų surinkimas;
6. pošūsninių juostų ir uždaro drenažo įrengimas;
7. barelinių laukelių profiliavimas.

***Gavybos darbai*.** Tinkamai paruoštuose laukuose pradedami durpių gavybos darbai. Planuojamos ūkinės veiklos vietoje ketinama gaminti gabalines ir trupinines durpes.

Gabalinės durpės kasamos nusausintame, naujai paruoštame gavybai nuprofiliuotame laukelyje. Gabalinių durpių kasimui bus naudojama gabalinių durpių kasimo „dėžė“, kuri kabinama prie lengvo, su praplatinta važiuokle ekskavatoriaus arba gavyba vykdoma gabalinių durpių kasimo mašina “Steba”.

Technologinis gabalinių mažaskaidžių (šviesių) durpių gavybos procesas susideda iš šių pagrindinių operacijų:

1. gabalo išpjovimo;
2. išlaikymo;
3. vartymo (džiovinimo);
4. išvežimo;

5. išlikusių gabaliukų (po krovos) vartymas, lysvinimas ir surinkimas mechaniniu rinktuvu;
6. šūsniavimo;
7. pakrovimo realizuojant (išvežimui iš durpyno).

Trupininės durpės kasamos nusausintame, naujai paruoštame gavybai nuprofiliuotame laukelyje. Trupininių durpių gamybos proceso sudėtinės dalys:

1. durpių klodo frezavimas
2. nufrezuotų durpių vartymas (džiovinimas);
3. išdžiūvusių durpių surinkimas vakuminiu rinktuvu;
4. paruoštos produkcijos šūsniavimas;
5. paruoštos produkcijos pakrovimas realizacijai.

Dauguma šių technologinių operacijų atliekama įrenginiais (kelmarovė, „dėžė“, freza, lysvintuvas, surinktuvas, priekaba produkcijos išvežimui), kurie agregatuojami traktoriais su praplatinta važiuokle. Ataskaitoje bus detaliai išnagrinėta technologinio proceso seka, nurodyta kiekvienoje paruošimo gavybai ir gavybos darbų proceso grandinėje naudojama gavybos įranga.

Produkcijos išvežimas. Planuojamos ūkinės veiklos vieta neurbanizuota. Iki buvusio Kebelių kaimo laukų veda rajoninės reikšmės žvyruotas kelias. Toliau iki planuojamo naudoti ploto vakarinės dalies veda paprastas, servitutinis, lauko, toliau iki negyvenamos, apgriuvusios sodybos, miško su sustiprinta danga privažiavimo kelias (1 grafinis priedas). Miško kelias kerta telkinio durpių klodą sausinančius melioracijos griovius – šiose kelio atkarpose įrengtos gelžbetoninės pralaidos. Iškart už negyvenamos, nykstančios sodybvietės likučių prasideda planuojamas naudoti plotas. Aukščiau paminėtus lauko ir miško keliukus būtina modernizuoti – sustiprinti važiuojamosios dalies pagrindą. Nuo planuojamo naudoti telkinio judant šiuo keliuku vakarų ir pietų kryptimis, patenkama į rajoninių kelių tinklą. Pastaruoju, vykstant iš Kebelių pietų kryptimi, ties Vilkoliais lengvai pasiekiamas Suvainiškio - Pandėlio kelias (Nr. 3647). Šis susisiekimo su planuojamos ūkinės veiklos vieta (1 grafinis priedas) kelias (variantas A) - racionaliausias, tiek ekonomiškai, tiek aplinkosauginiu požiūriu pagrįstas sprendimas. Tačiau ataskaitoje bus vertinamas ir alternatyvus produkcijos išvežimo kelias (variantas B) ir būdai.

Ties vakariniu gavybos ploto pakraščiu, už kasybos sklypo ribų manoma išsinuomoti 1,5 – 2,0 ha žemės sklypą, kuriame numatoma įrengti laikiną gavybos įrangos saugojimo nedarbo metu aikštelę bei laikiną produkcijos saugojimo aikštelę. Šalia aikštelių planuojama atvežti ir pastatyti laikiną konteinerinio tipo, administracinės – buitinės paskirties vagonėlį. Aikštelę planuojama įsirengti prie vakarinio kasybos sklypo pakraščio esančios sugriuvusios sodybos teritorijoje. Ataskaitoje bus konkretizuota tokios aikštelės įrengimo vieta, galimybės ir alternatyvos.

Gamybinę bazę, kurioje durpės būtų perdirbamos (gaminami jų mišiniai, substratai), planuojama įrengti ties keliu Suvainiškis – Pandėlys. Durpės iš planuojamo naudoti ploto

traktoriais su didelės talpos priekabomis bus vežamos į šią vietą. Bazės vieta dar nėra žinoma, ieškoma jai sklypo. Planuojamos bazės įrengimas – nėra gavybos proceso dalis. Tai atskiras projektas ir jis bus vertinamas atskirai.

Iškasto durpyno **rekultivavimą** renatūralizacijos būdu sudarys priemonių kompleksas, kuris suteiks galimybę ilgainiui atsistatyti kasybos metu pažeistai pelkinei ekosistemai. Tuo tikslu gavybos laukų vietos bus izoliuotos nuo sausinimo sistemos ir pakeltas vandens lygis – taip sudarytos sąlygos atsistatyti pažeistai pelkinei ekosistemai. Ataskaitoje bus pateikta rekultivavimo renatūralizacijos būdu seka ir taikomos priemonės.

Telkinio išteklių apskaitai ir gavybai vadovaus kompetentingas gavybos specialistas, turintis kasybos darbų vadovo pažymėjimą. Planuojamos gavybos apimtys - 100 tūkst. m^3/metus. Ataskaitoje pagal šiuos rodiklius bus paskaičiuotas durpių gavyboje užimtos įrangos poreikis bei jos darbo trukmė. Pagal numatomą išgauti žaliavos kiekį, kasybos trukmę, tuo tikslu panaudojamus mechanizmus bus apskaičiuotas energetinių išteklių (dyzelinio kuro), reikalingo durpių kasybai, durpių perdislokavimui kasybos vietoje bei žaliavos išvežimui iki bendrojo naudojimo kelio, kiekis. Skaičiavimai remsis gavybos įrangos techninėmis specifikacijomis, duomenimis apie mechanizmų našumą bei jais būtinas atlikti darbų apimtis. Kitokios cheminės medžiagos ir preparatai, išskyrus dyzelinį kurą, durpių gavybos metu nenaudojami, todėl tai ataskaitoje nebus nagrinėjama. Visi durpių kasimo, surinkimo bei transportavimo įrenginiai bus mobilūs.

Inžineriniai tinklai durpių kasybos metu – nereikalingi. Pastatai, skirti planuojamai ūkinei veiklai, teritorijoje statomi nebus. Todėl ataskaitoje nebus nagrinėjamas inžinerinių tinklų tiesimo į kasybos vietą bei statinių statybos būdas ir priemonės.

3. KASYBOS PROCESO METU SUSIDARANČIOS ATLIEKOS

Išgaunant durpes jokių gavybos (t. y. klodo kasybos) atliekų nesusidaro - gavybos proceso eigoje paruošta durpių produkcija išvežama iš gavybos vietos perdirbimui ar realizacijai. Durpių klode esantys kelmai durpių gavybos metu bus surenkami ir perduodami šilumą bei karštą vandenį gyventojams tiekiančioms įmonėms.

Durpių gavybos vietoje pastoviai dirbs apie dvidešimt (ataskaitoje darbuotojų skaičius bus patikslintas) darbuotojų. Darbuotojų poreikių tenkinimui šalia gavybos vietos bus pastatyti šiukšlių konteineriai skirti komunalinių atliekų surinkimui, kilnojami biotualetai. Durpių gavybos metu susikaupiantys nežymūs buitinių atliekų kiekiai periodiškai bus išvežami į Panevėžio regioninį sąvartyną, biotualetai bus išvalomi pagal poreikį, o juose susikaupiantis turinys bus išvežamas į Rokiškio nuotekų valymo įrenginius. Gamybos atliekos (tepalai, netinkamos naudoti padangos, pašluostės, polietileno plėvelė, kt. plastmasė, melioracinių sistemų atliekos ir pan.) bus perduodamos tokio pobūdžio atliekų tvarkymo ir utilizavimo veikla Rokiškio rajone užsiimančioms įmonėms. Kitokios cheminės medžiagos ir preparatai, išskyrus dyzelinį kurą ir tepalus, durpių kasybos procese nėra naudojami. Ataskaitoje bus pateiktas atliekų susidarymo aprašas ir jų tvarkymo seka.

Geriamąjį vandenį darbuotojų reikmėms numatoma kiekvieną dieną atvežti į PŪV vietą.

4. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS GALIMAS POVEIKIS ĮVAIRIEMS APLINKOS KOMPONENTAMS, VERTINIMO METODAI BEI POVEIKĮ APLINKAI MAŽINANČIOS PRIEMONĖS

4.1. Vanduo

Ataskaitoje bus pateikti duomenys apie durpių telkinio hidrologines ir hidrogeologines sąlygas, arčiausiai esančius paviršinio vandens telkinius.

Durpių kasybos metu gavybos laukuose vanduo įprastai yra žeminamas gravitaciniu būdu, atsižvelgiant į esamos sausinimo sistemos, kuri iš esmės keičiama nebus, technines galimybes (melioracijos kanalo dugno nuolydį). Ataskaitoje bus išnagrinėta planuojamo naudoti durpių telkinio ploto sausinimo įtaka artimiausių apylinkių hidrologinių ir hidrogeologinių sąlygų kaitai, atlikti tiksliniai gruntinio vandens balanso skaičiavimai. Ataskaitoje tekstinė medžiaga bus iliustruota planais ir geologiniais pjūviais, išnagrinėtos ir numatytos prevencinės priemonės galimai požeminio (gruntinio) bei paviršinio vandens taršai, nuo durpių gavybos vietoje dirbančių mechanizmų, išvengti.

Bus įvertintas ir geriamo vandens poreikis.

4.2. Aplinkos oras

Ataskaitoje bus pateikta informacija apie vietovės meteorologines sąlygas (krituliai, temperatūra, vyraujantis vėjas) bei įvertintas galimas PŪV poveikis aplinkos orui (informacija apie durpių gavybai ir transportavimui numatomus naudoti mechanizmus, kuro rūšis, jo kiekius, atlikti išsiskirsiančių ir aplinkos ore pasklisiančių teršiančių medžiagų kiekio skaičiavimai, jų sklaidos galimybės). Numatoma skaičiavimo tvarka pagal Aplinkos apsaugos agentūros paruoštus ir rekomenduojamus metodinius nurodymus /7/.

Stacionarių oro taršos šaltinių planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje nėra ir nebus. Visi durpių gavybos ir transportavimo įrenginiai bus mobilūs, varomi dyzelinių variklių sukuriama galia. Į atmosferą pateks tik dyzelinių vidaus degimo variklių išmetamosios dujos, kurių toksiškumas nustatytas automobilių ir kitų savaeigių mechanizmų techninės eksploatacijos taisyklėse. Eksploatacijos eigoje periodiškai bus tikrinama karjere dirbančių mechanizmų vidaus degimo variklių darbo režimo atitiktis nustatytiems reikalavimams (LAND 15-2000) /21/. Durpių gavybos vietoje dirbs naši įranga, gavybos darbuose užimtų mechanizmų kiekis bus minimalus (visi vienu metu nedirbs) – bus aktyvuojama tik ta įranga, kuri būtina reikiamoms gavybos darbų operacijoms atlikti.

Pagal darbų apimtis ir normatyvinius kuro sunaudojimo rodiklius bus apskaičiuotas sunaudojamo dyzelino kiekis ir kiek teršalų pateks į orą. Durpyne dirbsiantys mechanizmai traktuotini kaip transporto priemonės - eigą lemia dyzelinių variklių sukuriama galia. Mechanizmų

išmetamų teršiančių medžiagų į atmosferą kiekis bus apskaičiuotas pagal Aplinkos ministro 1998-07-13 įsakymu Nr. 125 patvirtintą „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodika“ /8/. Minėtų rodiklių pagrindu bus vertinamas durpių gavybos laukuose dirbančios ir produkciją išvežančios gavybos ir transportavimo įrangos poveikis. Durpių gavybos apimtys nėra didelės - vidutinės. Prognozuojama, kad per metus į aplinkos orą bus išmetama ženkliai mažiau nei 10 t teršiančių medžiagų.

Ataskaitoje bus įvardinti dulkių susidarymo šaltiniai, įvertintas dulkėtumas ir jo sklaida ties produkcijos išvežimo keliu bei planuojamame naudoti durpių gavybos plote, bus atlikta dulkėtumo ir išmetamų dujų poveikio gyvenamajai aplinkai (sodybų, esančių arčiausiai planuojamos ūkinės veiklos vietos bei palei produkcijos išvežimo kelią) prognozė. Lygiagrečiai bus įvertinta pagamintą produkciją išvežančio transporto intensyvumo lygmens kaita, produkciją išvežančio transporto poveikis gretimoms produkcijos išvežimo kelio teritorijoms, esant būtinumui, pateiktos poveikį aplinkai mažinančios priemonės. Durpių gavyba telkinyje bei produkcijos transportavimas vyks tik darbo dienomis, dieną, aktyviu paros metu. Ataskaitoje bus įvertintos darbo sąlygos susidarius ekstremalioms meteorologinėms situacijoms.

Ataskaitoje tekstinė dalis bus iliustruota ūkinės veiklos objekto situacijos planu, išmetamų teršiančių medžiagų koncentracijų sklaidos žemėlapiais.

4.3. Dirvožemis

Visas planuojamas naudoti plotas yra miškų ūkio paskirties žemės sklype, durpių išplitimo plote. Ataskaitoje bus pateikta informacija apie vietovėje vyraujančius dirvožemius (tipas, bonitetas), vyraujančio dirvožemio pažeidžiamumą ir atsparumą, nusakytas planuojamos ūkinės veiklos sąlygojamas fizinis poveikis dirvožemiui.

4.4. Žemės gelmės

Ataskaitoje bus pateikta išsami geologinė planuojamo naudoti Juodymo durpių telkinio bei jo apylinkių charakteristika (reljefą formuojantys dariniai, slūgsančių nuogulų litologinė sudėtis, kilmė, slūgsojimo sąlygos, hidrogeologinės sąlygos) iliustruota geologiniais žemėlapiais, planais bei geologiniais – litologiniais pjūviais. Ankstesnių metų telkinio detalios žvalgybos metu sukaupta informacija nėra išlikusi. Visa pateikiama informacija bus grindžiama dabar UAB „J. Jonyno ecofirma“ atliekamos Juodymo durpių telkinio papildomos žvalgybos metu sukauptais faktiniais duomenimis. Ataskaitoje bus aptarta informacija apie eksploatuojamus ir iššvalgytus žemės gelmių išteklius (gėlo ir mineralinio vandens vandenvietės, nerūdinių naudingųjų iškasenų telkiniai), geotopus, geologinius reiškinius ir procesus, kurių duomenys kaupiami geologijos informacijos sistemos GEOLIS duomenų bazėje.

4.5. Biologinė įvairovė

Planuojamas naudoti plotas yra miškų ūkio paskirčiai naudojamame žemės sklype (kadastrinis Nr. 7315/0011:218). Ataskaitoje bus pateikta informacija apie vietovėje (taip pat ir telkinio dalyje, esančioje Latvijos Respublikos teritorijoje) esančius biotopus, jų rūšinę sudėtį, vietines ir introdukuotas rūšis, naudojamas rūšis ir jų išteklius, vietovės gyvūniją (rūšys, informacija apie migracijos kelius, susitelkimo, veisimosi, maitinimosi vietas).

Ataskaitoje bus įvertintas planuojamos ūkinės veiklos sąlygojamas žemėnaudos ploto kitimas, sporinių ir sėklinių induočių augalų rūšių populiacijos kitimas, vietinių ir introdukuotų augalų rūšių kaita, invazinių augalų rūšių plitimo galimybės, naudojamų augalų rūšių išteklių kitimas, augalijos nuskurdimas dėl planuojamos ūkinės veiklos fizinių veiksnių bei poveikis gyvūnų rūšių, jų populiacijų bei išteklių kaitai.

PAV ataskaitoje bus pateikti:

- planuojamo naudoti ploto ir artimiausių jam prieigų biologinės įvairovės (botaninių bei zoologinių) tyrimų duomenys, taksacinė medynų sudėtis Miškų kadastro duomenų pagrindu;
- durpių gavybos Juodymo telkinyje poveikio bioįvairovei įvertinimas;
- neigiamo poveikio biologinei įvairovei sumažinimo gavybos darbų metu priemonių aprašymas;
- žalos biologinei įvairovei kompensavimo bei pelkinės ekosistemos subalansavimo po durpių išgavimo priemonių planas.

4.6. Kraštovaizdis

Ataskaitoje bus pateikta informacija apie planuojamo naudoti Juodymo durpių telkinio vietovės kraštovaizdį, gamtinį karkasą, kraštovaizdžio estetinę vertę, dirvožemio sudėties ir derlingumo rodiklius, žemės gelmių išteklius. Bus pateikta informacija apie kraštovaizdžio tipą, regionalumą, mozaikiškumą, įvairovę, vietovės reljefą, geomorfologinę sandarą, hidrografinį tinklą, vietovės miškingumą. Informacija pateikiama remiantis „Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija“ (www.am.lt) nuostatomis, geologijos informacinės sistemos GEOLIS (www.epaslaugos.lt) ir Valstybės miškų kadastro (www.am.vmt.lt) duomenimis. Šiame skyriuje bus įvertinta žemėnaudos struktūra ir jos kaita, šios kaitos poveikis kraštovaizdžio stabilumui, natūralių ir pusiau natūralių teritorijų santykis su urbanizuotomis teritorijomis bei šio santykio kaita durpių kasybos eigoje.

Numatoma įvertinti planuojamos ūkinės veiklos poveikį kraštovaizdžio mozaikiškumui, estetinei vertei, poveikio kaitą ūkinės veiklos stadijiškumo požiūriu. Ataskaitoje bus charakterizuotas ir įvertintas planuojamos ūkinės veiklos poveikis saugomoms gamtos ir rekreacinėms teritorijoms. Bus pateikta poveikio sumažinimo priemonių charakteristika bei vertinimas (teritorijos rekultivacija, objekto lokalizacija, apsauginės juostos ir kt. poveikio kraštovaizdžiui sumažinimo priemonės).

4.7. Socialinė - ekonominė aplinka

Bet kokios investicijos suaktyvina visuomeninį gyvenimą. Planuojamos ūkinės veiklos vietoje atsiras apie dvidešimt naujų pastovių darbo vietų bei apie šimtą laikinų, sezoninių darbo vietų, kurias užims vietos gyventojai. Šia prasme planuojama ūkinė veikla atneš ne tik ekonominę, bet ir socialinę naudą. Atsiradęs naujas žaliavos šaltinis skatins konkurenciją –ekonominiu požiūriu, tikėtina, teigiamai (mažėjimo linkme) įtakos produkcijos kainą – tai gerai vartotojui. Šiame ataskaitos skyriuje bus įvertinta – planuojamos ūkinės veiklos galimas poveikis rajono demografinei padėčiai, įvardintas gyventojų skaičius ūkinės veiklos įtakos zonoje ir galima jo kaita, galimi migracijos pokyčiai veiklos įtakos zonoje, planuojamos ūkinės veiklos poveikis teritorijos ekonominėms sąlygoms, gyventojų būstui, galimas poveikis darbo rinkai ir gyventojų užimtumui, įvertinti produkcijos išvežimo keliai ir būdai, įvertinta PŪV įtaka sausinimo sistemos įrenginiams bei paviršinio ir geriamo vandens kokybei.

Įvertinus situaciją, ataskaitoje bus pateiktas planuojamos ūkinės veiklos poveikis kitoms ūkio šakoms, poveikis gyvenimo sąlygoms bei įvardinti galimi konfliktai su visuomene, numatytos galimo poveikio socialinei – ekonominei aplinkai mažinimo priemonės.

4.8. Etninės-kultūrinės sąlygos, kultūros paveldas

Kultūros paveldo objektų, archeologinių ir istorinių paminklų planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje ir artimiausiose jai prieigose nėra (www.kpd.lt). Ataskaitoje bus pateikta informacija apie planuojamos ūkinės veiklos dislokacijos vietos padėtį kultūros paveldo objektų, jų teritorijų ir vietovių, jų apsaugos zonų atžvilgiu bei nusakytas poveikis jų vertingosioms savybėms. Ataskaitoje tekstinė medžiaga bus iliustruota planuojamos ūkinės veiklos vietos, kultūros paveldo objektų ir vietovių žemėlapiu.

4.9. Visuomenės sveikata

Viešojo naudojimo objektų planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje nėra ir nebus – durpių gavybos vieta ir artimiausios jos prieigos yra visiškai neurbanizuotoje teritorijoje (1 grafinis priedas). Pati durpių gavyba negali įtakoti visuomenės ar atskirų asmenų elgsenos ir gyvensenos veiksnių (mitybos įpročiai, žalingi įpročiai, fizinis aktyvumas ir kt.), sveikatos priežiūros ar socialinių paslaugų prieinamumo bei šių paslaugų kokybės. Tačiau vertinant planuojamos ūkinės veiklos įtaką socialinei – ekonominei aplinkai (skyrius 4.7), kartu numatoma analizuoti planuojamos veiklos įtaką psichologiniams veiksniams. Ataskaitoje bus pateikta informacija apie gyventojų pasiskirstymą, jų kiekį planuojamos durpių gavybos vietos įtakos zonoje ir pagal produkcijos išvežimo kelią – ataskaitoje numatoma nagrinėti kelis alternatyvius durpių produkcijos išvežimo kelius ir būdus (2 skyrius).

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-360 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. V-586 "Dėl Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo“

(Žin., 2011-04-16, Nr. 46-2201) nusakyta, kad sanitarinės apsaugos zona tokio pobūdžio PŪV, nėra nustatoma /4/. Artimiausia gyvenama sodyba Latvijos Respublikos teritorijoje nutolusi 0,96 km atstumu į šiaurę šiaurės rytus nuo planuojamos ūkinės veiklos teritorijos šiaurinio pakraščio, o Lietuvos Respublikos teritorijoje 1,0 km atstumu į pietryčius nuo planuojamo naudoti ploto (1 grafinis priedas). Kitų sodybų dislokacijos vietos nuo PŪV vietos nutolę dar daugiau. Todėl gyvenamai aplinkai durpių gavybos vietoje vykdomos veiklos poveikis minimalus.

Durpių gavybos vietoje dirbs kasybos mechanizmai, kurie traktuotini kaip transporto priemonės – jų eigą lemia dyzelinių variklių sukuriama galia. Mechanizmų išmetamų teršiančių medžiagų į atmosferą kiekis bus apskaičiuotas pagal Aplinkos ministro 1998-07-13 d. įsakymu Nr. 125 patvirtintą „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodika“ /6/. Ataskaitoje bus išnagrinėta veiklos įtaka oro kokybei, t.y. dulkių ir į orą išmetamų teršalų kilmės šaltiniai bei kiekiai, įvertinti vyraujantys vėjai, sklaidos barjerai, galimi būdai dulkių ir kitų teršalų kiekiams mažinti ar slopinti, susiejant tai su gavybos laukų padėtimi. Bus vertinami visose gavybos vietose esantys taršos šaltiniai – gavybos laukuose, transportuojant durpių produkciją iki bendro naudojimo kelio. Vertinant bus atsižvelgta į higienos normos HN 35:2007 reikalavimus /9/, skaičiavimų tvarka pagal galiojančius metodinius nurodymus /7/.

Durpės - natūrali, bekvapė gamtinė žaliava. Jų gavybos ir realizacijos metu nenaudojamos jokios medžiagos, galinčios skleisti ar sudaryti intensyvaus kvapo junginius. Todėl ataskaitoje kvapų susidarymo prigimtis bei kvapų sklidimą mažinančios priemonės nagrinėjamos nebus.

Aplinkos triukšmą sudaro įvairių šaltinių triukšmas (transportas, medžių lapų šiurenimas ir kt.). Triukšmo lygis aplinkoje bus analizuojamas pagal Triukšmo valdymo įstatymo /22/ nuostatas, o triukšmo vertinimo rezultatai gavybos vietoje bei ties produkcijos išvežimo keliu vertinami pagal higienos normos HN 33-2011 (pozicija - gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliamo triukšmo) reikalavimus /8/.

Triukšmo sklaidos prognozės bus sudaromos vadovaujantis galiojančiomis sklaidos skaičiavimo metodikomis /7/ - pagal žinomą skleidžiamą triukšmo lygį šaltinyje (techninės specifikacijos – ekskavatorius, buldozeris, traktorius, automobilis) bus apskaičiuojamas triukšmo lygis įvairiose planuojamos ūkinės veiklos vietose ir jų prieigose. Tai leis nustatyti atstumą, ties kuriuo triukšmas pasiekia leistiną gyvenamoje aplinkoje lygį. Tuo remiantis bus įvertinta gavybos įrangos bei autotransporto srauto įtaka gretimoms teritorijoms, o, esant poreikiui, bus pasiūlytos prevencinės priemonės garso sklidimui slopinti įvairiose planuojamos ūkinės veiklos vietose. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje tiukšmo sklaida bus vertinama tik iki bendro (viešo) naudojimo plento.

Ataskaitoje bus pagrįsta durpių kasimo įtaka geriamo vandens, naudojamo buityje ir maistui, kokybei, o taip pat dirvožemio užteršimo galimybė ir galimi jo taršos šaltiniai bei įvardintos taršos prevencinės priemonės.

Durpių gavybos veikloje atsirandančios atliekos negausios ir aprašytos 3 skyriuje. Bus įvertinta durpių gavybos veikla gyventojų būsto sąlygoms, gyventojų saugai, susisiekimui, nelaimingų atsitikimų rizikai. Gavybos procese numatoma naudoti efektyvius, saugias darbo sąlygas atitinkančius gavybos įrenginius, kuriuose profesinės rizikos veiksniai darbuotojų sveikatai yra minimizuoti.

Ataskaitoje numatoma detalizuoti šias poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai mažinimo priemones: griežta ir pastovi durpių gavybos bei durpių produkcijos transportavimo įrangos techninės būklės kontrolė; periodinis dirbančiųjų sveikatos būklės tikrinimas; durpių produkcijos pervežimas didelės keliamosios galios transportu; kėbulus dengiančių tentų naudojimas durpių produkcijos išvežimo metu; produkcijos transportavimo metu transporto priemonių greičio valdymas, neviršijant 30 km/h; durpių gavybos ir durpių produkcijos transportavimo mechanizmų su aukštus gamtosauginius standartus atitinkančiais varikliais naudojimas; darbuotojų sukauptų buitinių šiukšlių periodinis išvežimas į regioninį sąvartyną; atitvarų ir informacinių stendų ties durpių gavybos vieta įrengimas; esant poreikiui, akustinių sienelių ties produkcijos išvežimo keliu įrengimas, griežtas telkinio eksploatavimo taisyklių bei naudojimo plano laikymasis, tinkamas rekultivacijos atlikimas, atsižvelgiant į telkinio naudojimo plane apibrėžtus veiklos reglamentus. Kitų alternatyvių sprendinių nenumatoma nagrinėti.

Pagal visą apibendrintą informaciją bus pagrįsta planuojamos veiklos poveikio visuomenės sveikatai apimtis įvertinant sodybų, sklypų, esančių aplink planuojamą naudoti plotą ir ties produkcijos išvežimo keliu, padėtį, jų tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir juridinę galią turinčius teritorijų planavimo dokumentus ar sprendinius, kurie numato veiklos pobūdį šiuose plotuose.

Ataskaitoje tekstinė medžiaga bus iliustruota grafine medžiaga - ūkinio objekto situacinis planas (durpių gavybos laukai, durpių klodo sausinimo sistema, gyvenamieji namai, produkcijos išvežimo kelias, gretimybės, ūkiniai priklausiniai ir kt.); teršiančių medžiagų sklaidos bei fizikinės taršos (triukšmo) lygių žemėlapiai.

5. TARPVALSTYBINIS POVEIKIS

Planuojamas naudoti plotas yra neurbanizuotoje teritorijoje, atokiai nuo viešo naudojimo teritorijų. Artimiausia gyvenama sodyba Latvijos Respublikos teritorijoje nutolusi 0,96 km atstumu į šiaurę šiaurės rytus nuo planuojamos ūkinės veiklos teritorijos šiaurinio pakraščio, o Lietuvos Respublikos teritorijoje 1,0 km atstumu į pietryčius nuo planuojamo naudoti ploto (1 grafinis priedas). Gyvenama aplinka nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos visomis kryptimis atskirta miško masyvais. Todėl planuojamos ūkinės veiklos poveikis gyvenamai aplinkai – galimai minimalus.

Juodymo durpių telkiniu praeina Lietuvos ir Latvijos valstybinė siena. Didžioji dalis durpių klodo yra Lietuvos Respublikos teritorijoje. Durpių gavybą planuojama vykdyti ne arčiau kaip 50 m atstumu nuo valstybių sienos. Ataskaitoje tiksliniais skaičiavimais bus įvertinta durpių klodo planuojamame naudoti plote sausinimo gravitaciniu būdu įtaka kaimyninės valstybės teritorijai (hidrologinių, hidrogeologinių sąlygų kaita, poveikis biologinei įvairovei) bei įvertintos iš vidaus degimo variklių išmetamų medžiagų sklaidos galimybės. Esant poreikiui, tam, kad būtų išvengta neigiamo poveikio kaimyninės valstybės gamtinei bei gyvenamąjai aplinkai, atstumas nuo planuojamos ūkinės veiklos teritorijos iki Latvijos Respublikos teritorijos bus didinamas. Tai išsamiai bus išnagrinėta planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje.

Planuojamas naudoti plotas yra ties Latvijos Respublikos valstybine siena. Pagal Poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 11 straipsnį privalu informuoti kaimyninę valstybę apie planuojamą ūkinę veiklą. Tuo tikslu paruošta programa teikiama Aplinkos ministerijai, kuri informuoja kaimyninę Europos Sąjungos valstybę narę apie planuojamą ūkinę veiklą, galimą tos veiklos tarpvalstybinį poveikį. Į kaimyninės valstybės pateiktą informaciją, pastabs ir pasiūlymus bus atsižvelgta ruošiant PAV ataskaitą.

6. ALTERNATYVŲ ANALIZĖ

Kiekvienas naudingųjų iškasenų telkinys (ar tai sausumoje ar vandens akvatorijoje) yra unikalus gamtinis objektas, susiformavęs esant palankioms geologinėms sąlygoms ir kitoje vietoje jo, paprasčiausiai, nėra arba jo kasyba negalima (daugiau kaip 2/3 durpių telkinių yra saugomose gamtos teritorijose ir pan.). Pagal šalyje galiojančios teisinės bazės nuostatas galima pradėti eksploatuoti tik detaliai išžvalgytus bei į saugomas teritorijas nepatenkančius telkinius, kuriems atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūrą gaunama teigiama išvada. Todėl bet kur, kasybai tinkamose sąlygose telkinių eksploatacijos darbų nevykdysi. Juodymo durpių telkinys į saugomas teritorijas nepatenka, jis pagal išžvalgymo detalumą atitinka keliamus reikalavimus, juo labiau, kad šiuo metu vykdoma papildoma telkinio žvalgyba, o jame planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas bus atliekamas ir PAV ataskaita bus rengiama naujos faktinės medžiagos pagrindu.

Galimybė: planuojamas naudoti Juodymo durpių telkinys nėra saugomoje gamtos teritorijoje, artimiausiose prieigose nėra nustatyti istoriniai, kultūriniai ar archeologiniai paminklai, planuojamos ūkinės veiklos vieta Rokiškio rajono savivaldybės bendrajame plane (3 priedas, www.rokiskis.lt) pažymėta kaip naudingųjų iškasenų telkinys.

Iniciatyva: neišlikus ankstesnių metų detalių tyrimų medžiagai, dabar UAB „Legra“ užsakymu atliekama papildoma planuojamo naudoti durpių telkinio ploto žvalgyba, atliekamas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas.

Ruošimasis: UAB „Legra“ ieško žemės sklypo gamybinei bazei įrengti, yra gavusi partnerių pritarimą projekto vykdymui, pasirinkusi tinkamiausią įrangą projekto įgyvendinimui bei jau gavusi komercinius pasiūlymus jai įsigyti.

Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus veiksmai, išdėstyti aukščiau kaip *Iniciatyva* ir *Ruošimasis* vykdyti planuojamą ūkinę veiklą ir pirmoje pastraipoje (*Galimybė*) išdėstyti faktai lemia, kad vietos parinkimo alternatyva ataskaitoje nagrinėjama nebus.

Durpės išgaunamos išpjaunant gabalus arba jas nuo klodo skutant nedidelio storio sluoksneliais. Gavybos technologijai alternatyvos nėra, tai pažangiausia ir ekonomiškai pagrįsčiausia technologija, todėl durpių gavybos būdo alternatyva ataskaitoje nagrinėjama nebus. Šiame ataskaitos skyriuje bus pateikta informacija apie nagrinėtas planuojamos ūkinės veiklos alternatyvas (techniniai bei technologiniai sprendiniai, poveikį aplinkai mažinančios priemonės ir kt.) ir apibūdintos pagrindinės pasirinkimų, atsižvelgiant į galimą poveikį aplinkai, priežastys.

7. MONITORINGAS

Vandens perteklius iš Juodymo durpių telkinio nuvedamas pietų ir vakarų kryptimis iškastais sausinančiais melioracijos grioviais į Neretos upę. Planuojamame naudoti telkinio plote durpių gavybos eigoje naudingasis klodas bus palaipsniui sausinamas, perteklinis vanduo gravitaciniu būdu surenkamas į naujai įrengiamą, tankų barelinių ir nuvedančių griovių tinklą, kuris už gavybos laukų ribų nukreipiamas į Neretos upę. Ataskaitoje, išnagrinėjus esamą situaciją (geologinės – hidrogeologinės, hidrologinės sąlygos, vandens balanso skaičiavimų rezultatai, biologinės įvairovės sudėtis ir PŪV įtakoje galima kaita, technogeninė apkrova aplinkai vykdant planuojamą ūkinę veiklą) esant poreikiui bus pateiktas planuojamos ūkinės veiklos aplinkos monitoringo planas (nurodant aplinkos komponentus, kurių monitoringą numatoma atlikti, numatant kiekvieno komponento stebėjimų periodiškumą, parametrus ir stebėjimų vietas) arba bus pagrįsta, kodėl monitoringo vykdymas planuojamai ūkinei veiklai nereikalingas.

8. RIZIKOS ANALIZĖ IR ĮVERTINIMAS

Planuojamos ūkinės veiklos rizika bus vertinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymu /10/, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu /1/, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 metų birželio 21 d. nutarimu Nr. 783 “Dėl avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarkos patvirtinimo“ /11/, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 metų rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 „Dėl pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų ir pavojinguose objektuose esančių medžiagų, mišinių ar preparatų, priskiriamų pavojingoms medžiagoms, sąrašo ir priskyrimo kriterijų aprašo patvirtinimo“ /12/, „Bendrosiomis priešgaisrinės saugos taisyklėmis“ (Žin., 2010, Nr. 99 – 5167; su pakeitimais) /13/, Planuojamos ūkinės veiklos galimų avarijų rizikos vertinimo rekomendacijomis R 41-02 /14/, „Pavojingo objekto pavojaus identifikavimo, rizikos analizės bei vertinimo saugos požiūriu tvarka“ /15/.

Planuojama ūkinė veikla nėra toks objektas, kuris savo esme, pobūdžiu būtų katastrofų ar ekstremalių situacijų židiniu. Durpės yra gamtinė, švari žaliava – yra klasifikuojamos kaip nepavojinga ir netoksiška medžiaga. Vienintelė durpių neigiama savybė – durpės deganti medžiaga. Visi mechanizmai, kurių veika vyksta vidaus degimo variklių sukuriama galia – traktuotini kaip transporto priemonės. Tai vieninteliai įrenginiai, kurie PŪV vietoje naudoja vienintelę medžiagą laikomą pavojinga - dyzeliną. Pastarasis planuojamos ūkinės veiklos vietoje sandėliuojamas nebus. Jokios kitos pavojingos medžiagos PŪV teritorijoje nenaudojamos ir, tuo labiau, nesandėliuojamos. Jeigu durpių gavybos metu dirbama griežtai pagal nustatyta tvarka patvirtintą naudojimo planą, ekstremalios avarinės situacijos, kurios keltų pavojų gamtinei aplinkai, gavybos ir produkcijos transportavimo vietoje dirbantiems ar aplinkiniams gyventojams, negali įvykti. Šia prasme planuojamos ūkinės veiklos pobūdis ataskaitoje nagrinėjamas nebus.

Planuojama ūkinė veikla yra specifinė gamybos šaka, susijusi su transporto priemonėmis, specializuotais gavybos mechanizmais bei vykdoma lauko sąlygomis, atskirais atvejais ekstremaliomis oro sąlygomis (karščiai, stiprūs vėjo gūsiai ir kt.). Todėl ataskaitoje, vadovaujantis „Pavojingo objekto pavojaus identifikavimo, rizikos analizės bei vertinimo saugos požiūriu tvarka“ (Žin., 2000, Nr. 20 – 527) ir „Planuojamos ūkinės veiklos galimų avarijų rizikos vertinimo rekomendacijos R 41-02“ bus atlikta vykdomos veiklos rizikos analizė – išnagrinėti rizikos objektai, pavojingi veiksniai ir pažeidžiami objektai bei įvertinta nelaimingo atsitikimo, susijusio su šiais veiksniais, tikimybė ir pasekmės žmogui, gamtai ir materialinėms vertybėms (nuosavybei).

Nusausintas durpių klodas - potencialus gaisrų židinys. Durpyno pavojingumo laipsnis priklauso nuo durpių savaiminio įkaitimo bei užsidegimo savybių. Todėl objektas priskiriamas pavojingai savaiminio užsidegimo požiūriu grupei. Ataskaitoje bus įvardintos gaisrų kilimo priežastys, o vadovaujantis „Bendrosiomis priešgaisrinės saugos taisyklėmis“, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2010-07-27 d. įsakymu Nr. 1-223 bus nusakytos numatomos priešgaisrinės priemonės – bus įvardintos gaisro gesinimo priemonės, gaisro gesinimui reikalingo vandens šaltiniai, privažiavimo keliai prie šio šaltinio, apibrėžta durpių sandėliavimo tvarka bei prevencinės priemonės savaiminiam įkaitimui bei užsidegimui. Ataskaitoje planuojamo naudoti ploto plane bus parodyti keliai privažiavimui prie durpių gavybos laukų bei pačiuose gavybos laukuose. Ataskaitoje bus įvardinti įmonės ir jos darbuotojų veiksmai gaisro atveju (t.t. gaisro plitimo į Latvijos Respublikos teritoriją atveju), įvertintas galimas kilusio gaisro poveikis supančiai aplinkai ir vietos gyventojams, numatytos prevencinės priemonės, ribosiančios gaisro plitimo į Latvijos Respublikos teritoriją galimybes.

9. PROBLEMŲ APRAŠYMAS

Ataskaitoje šiame skyriuje bus pateikti techninių ir praktinių spręstinų klausimų aprašymai, su kuriais susiduriama atliekant poveikio aplinkai vertinimą, rengiant programą ir ataskaitą.

L I T E R A T Ū R A

1. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2000, Nr. 39-1092; 2005, Nr. 84-3105; Žin., 2008, Nr. 81-3167; Žin., 2011, Nr. 77-3720).

2. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. D1 - 636 „Dėl poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatų patvirtinimo“.

3. A. Basalykas. Lietuvos TSR fizinė geografija. II tomas, Vilnius, „Mintis“, 1965.

4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 12 d. įsakymas Nr. V-360 "Dėl Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo“ (Žin., 2011-04-16, Nr. 46-2201).

5. „Žemės gelmių naudojimo planų rengimo taisyklės“, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-145.

6. Aplinkos ministro 1998-07-13 įsakymu Nr. 125 patvirtintą „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodika“.

7. Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. AV-200 „Dėl Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 143-5768).

8. Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“. Patvirtinta Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 (Žin., 2011, Nr. 75-3638).

9. HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“. Patvirtinta Sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-362 (Žin., 2007, Nr. 55-2162; Žin., 2008, Nr. 145-5858; Žin., 2011, Nr. 164-7842).

10. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas (Žin., 2009, Nr. 159-7207).

11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 metų birželio 21 d. nutarimu Nr. 783“ Dėl avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarkos patvirtinimo“.

12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 metų rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 „Dėl pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų ir pavojinguose objektuose esančių medžiagų, mišinių ar preparatų, priskiriamų pavojingoms medžiagoms, sąrašo ir priskyrimo kriterijų aprašo patvirtinimo“, (Žin., 2008, Nr. 109 – 4159)

13. Bendrosios priešgaisrinės saugos taisyklės (Žin., 2010, Nr. 99 – 5167; su pakeitimais)

14. Planuojamos ūkinės veiklos galimų avarijų rizikos vertinimo rekomendacijos R 41-02 (Žin., 2002, Nr. 61-297).

15. Pavojingo objekto pavojaus identifikavimo, rizikos analizės bei vertinimo saugos požiūriu tvarka (Žin., 2000, Nr. 20–527).

16. Nekilnojamųjų kultūros vertybių registras – www.kpd.lt.

17. Lietuvos geologijos tarnybos tinklalapis – www.lgt.lt.

18. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos tinklalapis – www.vstt.lt.

19. Valstybinės miškų tarnybos tinklalapis – www.amvmt.lt.

20. Lietuvos durpynų kadastras. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerija. Kraštotvarkos departamentas, Vilnius, 1995

21. LAND 15-2000 Automobiliai su dyzelio varikliais. Išmetamųjų dujų dūmingumas. Normos ir matavimo metodai.

22. Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 164 – 5971; su pakeitimais)

P R I E D A I

1 P R I E D A S

Išrašo iš Žemės gelmių registro kopija (su planu M 1 : 10.000)

2 P R I E D A S

Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo kopija

3 P R I E D A S

Išbraiža iš Rokiškio rajono savivaldybės bendrojo plano

4 P R I E D A S

Lietuvos geologijos tarnybos prie LR AM 2006-04-12 UAB „J. Jonyno ecofirma“ išduoto leidimo tirti žemės gelmes kopija ir poveikio aplinkai vertinimo programos rengėjų aukštąjį išsilavinimą bei mokslo laipsnius patvirtinančių dokumentų kopijos

5 P R I E D A S

Laikraščio „Gimtasis Rokiškis“ 2015-09-10 d. Nr. 102 lapo su informaciniu skelbimu kopija

6 P R I E D A S

Laikraščio „Lietuvos žinios“ 2015-09-10 d. Nr.175 (14 138) lapo su informaciniu skelbimu kopija

7 P R I E D A S

UAB „J. Jonyno ecofirma“ rašto Nr. 15-09-03, adresuoto Rokiškio savivaldybės administracijos Rokiškio kaimiškajai seniūnijai (su seniūnijos atžyma apie gavimą) kopija

8 PRIEDAS

Informacinio skelbimo, 2015-09-10 d. patalpinto Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Rokiškio kaimiškosios seniūnijos skelbimų lentoje (su seniūnijos atžyma apie gavimą), kopija

9 PRIEDAS

UAB „J. Jonyno ecofirma“ rašto Nr. 15-09-04, adresuoto Rokiškio savivaldybės administracijos Pandėlio seniūnijai (su seniūnijos atžyma apie gavimą) kopija

10 P R I E D A S

Informacinio skelbimo, 2015-09-10 d. patalpinto Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Pandėlio seniūnijos skelbimų lentoje (su seniūnijos atžyma apie gavimą), kopija

11 P R I E D A S

Informacinio elektroninio laiško apie parengtą PŪV PAV Programą, 2015-09-09 d. išsiūsto Aplinkos apsaugos agentūrai prie LR AM, kopija

12 P R I E D A S

Rokiškio rajono savivaldybės Pandėlio miesto bendruomenės 2015 09 23 d. paklausimo elektroniniu paštu, adresuoto UAB „J. Jonyno ecofirma“, bei atsakymo Pandėlio bendruomenei el. paštu, kopijos

13 P R I E D A S

AB „Rėkyva“ 2015 09 25 d. rašto Nr. 172, adresuoto UAB „J. Jonyno ecofirma“, bei atsakymo AB „Rėkyva“ el. paštu, kopijos

14 P R I E D A S

Rokiškio rajono savivaldybės Juodupės seniūnijos 2015 09 25 d. rašto Nr. R2-172, adresuoto UAB „J. Jonyno ecofirma“, bei atsakymo Juodupės seniūnijai kopijos

15 P R I E D A S

Laiškų adresuotų PŪV PAV derinimo subjektams: Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, Kultūros paveldo departamento prie LR Kultūros ministerijos Panevėžio teritoriniam padaliniui, Rokiškio rajono savivaldybės administracijai bei Panevėžio visuomenės sveikatos centrui, kopijos

16 P R I E D A S

Rokiškio rajono savivaldybės administracijos 2015-10-01 d. rašto Nr. SD-5.39-2219, Panevėžio visuomenės sveikatos centro 2015-10-08 d. rašto Nr. S-(7.53R)-3327, Kultūros paveldo departamento prie LR Kultūros ministerijos Panevėžio teritorinio padalinio2015-10-09 d. rašto Nr. (9.38.P)2P-308, Panevėžio apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos 2015-10-23 d. rašto Nr. V4-1537, kopijos

17 P R I E D A S

Aplinkos apsaugos agentūros 2015-10-08 d. rašto Nr. (15.9)-A4-11191 su priedais (Pandėlio seniūnijos ir Pandėlio miestelio bendruomenės laišku) ir 2015-10-12 rašto Nr. (15.9)-A4-11311 su priedais (AB „Rėkyva“ laišku) , kopijos

18 P R I E D A S

Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programos registracija

19 P R I E D A S

Atsakymų į suinteresuotos visuomenės pasiūlymus išsiuntimą (2015-11-06) patvirtinantys dokumentai

20 P R I E D A S

Atsakymų į suinteresuotos visuomenės pasiūlymus kopijos:
2015-11-04 d. laiškas Nr.15-11-02 adresuotas Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Juodupės seniūnijai ir Juodupės miestelio bendruomenei
bei
2015-11-04 d. laiškas Nr.2015-11-03 adresuotas AB „Rėkyva“

G R A F I N I S P R I E D A S